

การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภินาถวัดต่อการให้บริการชุมชน
ของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ปริญญานิพนธ์

ของ

สมสมัย เหลืองศิริพงษ์

21 ส.ค. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

68820

✓

การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดต่อการให้บริการชุมชน
ของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

บทคัดย่อ
ของ
สมสมัย เหลืองศรีพงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ใน 3 ด้าน คือ ด้านศาสนา ด้านการศึกษา และด้านการสงเคราะห์ และเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้ง 3 ด้าน ตามตัวแปรตามตำแหน่งหน้าที่ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิบาลวัดและเขตที่ตั้งวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ บาทหลวงที่พำนักประจำวัดคาทอลิก จำนวน 63 องค์ และฆราวาส จำนวน 208 คน ซึ่งได้จากการสุ่มประชากรร้อยละ 25 รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 271 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. สมาชิกสภาอภิบาลวัด มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวม ว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านศาสนา อยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ด้านการสงเคราะห์และด้านการศึกษาอยู่ในระดับปฏิบัติต่ำ
2. สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีตำแหน่งหน้าที่ อายุ และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิบาลวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกด้านศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการศึกษาและด้านการสงเคราะห์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่อาศัยในเขตที่ตั้งวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกด้านการศึกษา และด้านการสงเคราะห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านศาสนาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ด้านศาสนา ได้แก่ สัตบุรุษมาร่วมพิธีกรรมทางศาสนา (มิสซา) น้อย เพราะต้องออกไปทํานาหากิน บาทหลวง และสัตบุรุษขาดความกระตือรือร้นในการแพร่ธรรม ด้านการศึกษา ได้แก่ ขาดงบประมาณในการดำเนินการ ขาดการประสานงานระหว่างวัดกับโรงเรียน ด้านการสงเคราะห์ ได้แก่ ขาดผู้รับผิดชอบ คนยากจนมีจำนวนมาก ทำให้การช่วยเหลือไม่ทั่วถึง

✓

6. ข้อเสนอแนะต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ด้านศาสนา ได้แก่ ควรปลูกฝังความศรัทธาแก่เยาวชนให้มากขึ้น ควรชี้แนะให้สัตบุรุษเข้าใจถึงบทบาทของตนต่อวัด ด้านการศึกษา ได้แก่ จัดหาทุนจากส่วนกลาง จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัด โรงเรียนและสัตบุรุษ ด้านการสงเคราะห์ ได้แก่ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำงานสงเคราะห์เต็มเวลา ให้นำทุนหลวงออกเยี่ยมเยียนสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง

A STUDY OF OPINIONS OF THE PARISH COUNCIL MEMBERS ON COMMUNITY
SERVICES OF CATHOLIC CHURCH IN THE ARCHDIOCESE OF BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

SOMSAMAI LEANGSASIPHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

May 1997

The purposes of this study were to study the opinions of the parish council members on community services of catholic church in the Archdiocese of Bangkok focused on 3 aspects : religion, education and social-welfare and to compared those opinions according to : position, age, educational qualification, experience in parish council members and location of Church.

The samples of this study consisted of 63 priests who stayed at church and 208 parish council members. Data was collected by means of questionnaires. The data was analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test

The results revealed as follows:

1. The opinions regarding parish council members as a whole were at a low level. When considered in each aspect, it was found that religious aspect was at moderate level while social - welfare aspect and education aspect were at low levels.

2. There was no statistically significant difference in positions, age and educational qualification.

3. There was statistically significant difference at the .05 level in religious aspect of the parish council members with different experience, while educational and social-welfare aspects had no statistically significant difference.

4. There was statistically significant difference at the .01 level in education and social - welfare aspects of the parish council members with location of church while religious aspect had no statistically significant difference.

5. Some problems on community services of catholic church were as follows:

5.1 religious aspect : few of lay people come to join the mass because they must earn their living, priests and lay people have no motivation in their missionary working.

5.2 education aspect : lacking of budget for working, no relationship between church and parish school and lay people.

5.3 social - welfare aspect : have no responsibility officers, not every of the poor have received helping.

6. Some suggestions:

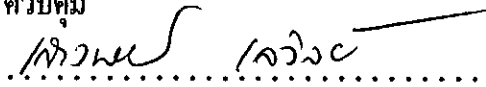
6.1 religious aspect : the church must form her youth to be more faithful, helping the lay people to know their role for their church.

6.2 education aspect : preparing some funds from the Archdiocese, take activities to make relationship between church, parish school, and lay people.

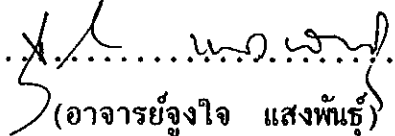
6.3 social - welfare aspect : have some full-time officer, the priests should go visiting to cheer up their people's mind

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

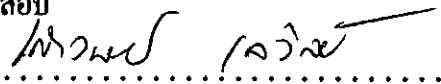
คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

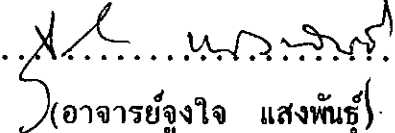
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์จุงใจ แสงพันธุ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

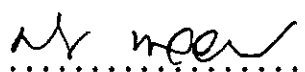
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์จุงใจ แสงพันธุ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ไชยศรี วิวิธสิริ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความรู้และความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ และอาจารย์จูงใจ แสงพันธุ์ ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุม ปริญญานิพนธ์ท่านได้ให้คำปรึกษา แนะนำ เอาใจใส่ แก้ไขข้อบกพร่องอย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ เขียรศรี วิวิธสิริ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และเป็นกรรมการร่วมสอบปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้ ข้อคิดเห็น และให้คำปรึกษากับผู้วิจัยด้วยดีมาตลอด

ขอขอบพระคุณบาทหลวงวีระศักดิ์ วนาโรจน์สุขวิธ ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกอบรมงานอภิบาล "บ้านแม่หวาน" จังหวัดนครปฐม ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณบาทหลวง และสมาชิกสภาอภิบาลวัดในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณบาทหลวงประทีป กิรีติพงศ์ และนางสาวกมลลา สุริยพงศ์ประไพ ที่คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

ขอขอบคุณเพื่อนครูโรงเรียนนักบุญเบโตร จังหวัดนครปฐม ที่เป็นกำลังใจ และคอยช่วยเหลือมาตลอดเวลาที่ผู้วิจัยทำการศึกษายู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุก ๆ ท่าน ที่ผู้วิจัยไม่อาจจะบุนามไว้ที่นี่ได้ทั้งหมด ที่มีส่วนช่วยเหลือในการจัดทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ และเหนือสิ่งอื่นใดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา นายชีเอี้ยง แซ่เอ็ง มารดา นางแจ็กเตียง แซ่เตอะ ของผู้วิจัยที่ได้ให้การสนับสนุนแก่ผู้วิจัย ทั้งในด้านกำลังใจและกำลังใจทรัพยากรในการจัดทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สมสมัย เหลืองศิริพงษ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
✓ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย	8
อักษรสังฆมณฑลกรุงเทพฯ	13
บทบาทและหน้าที่ของบาทหลวง	16
สภาพภิบาลวัด	19
✓ การให้บริการชุมชน	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
✓ สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	27
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
✓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
✓ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	40
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชน ของวัดคาทอลิก	43
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อ การให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก	50
ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อ การให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก	63
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	68
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	68
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล	70
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
อภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะทั่วไป	78
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	79

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการวิจัย	85
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	95
ประวัติย่อของผู้วิจัย	97

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของบาทหลวงและสมาชิกสภา อภิบาลวัด จำนวนตามวัดและที่ตั้ง	30
2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนตามสถานภาพส่วนตัว	40
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวมทั้ง 3 ด้าน	43
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ด้านศาสนา	44
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ด้านการศึกษา	46
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของ สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ด้านการสงเคราะห์	48
7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชน ของวัดคาทอลิก จำนวนตามตำแหน่งหน้าที่	51
8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชน ของวัดคาทอลิก จำนวนตามอายุ	52
9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของและสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชน ของวัดคาทอลิก จำนวนตามวุฒิการศึกษา	54

10	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชน ของวัดคาทอลิก จำนวนตามประสบการณ์ในด้านหนึ่งสมาชิกสภาอภิบาลวัด	55
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชน ของวัดคาทอลิก ด้านศาสนา จำนวนตามประสบการณ์ในด้านหนึ่ง สมาชิกสภาอภิบาลวัด	56
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชน ของวัดคาทอลิก จำนวนตามเขตที่ตั้งวัด	58
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชน ของวัดคาทอลิก ด้านการศึกษา จำนวนตามเขตที่ตั้งวัด	59
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชน ของวัดคาทอลิก ด้านการสงเคราะห์ จำนวนตามเขตที่ตั้งวัด	61
15	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก	63
16	ข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชน ของวัดคาทอลิก	66

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แผนภูมิการบริหารงานของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ	15
---	--	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสภาพสังคมปัจจุบัน สถาบันศาสนาควรเข้ามามีบทบาทเพื่อการพัฒนา ช่วยเหลือ และ แก้ไขปัญหาสังคม ทั้งนี้เพราะรากเหง้าปัญหาสังคมทั้งปวง อยู่ที่ทัศนคติและค่านิยมในสังคม กล่าวคือ เมื่อค่านิยมเสื่อมทรามลง ภายใต้อิทธิพลเศรษฐกิจอย่างที่เคยเข้าใจกัน คำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่าในปัจจุบัน สถาบันศาสนายังมิได้ตอบสนองความต้องการของสังคมเท่าที่ควร ในทางกลับกันสะท้อนให้เห็นว่า ศาสนายังคงเป็นความหวังของคนในสังคมในอันที่จะช่วยแก้ไขปัญหาคับ (ปรีชา จินตเสวีวงศ์. 2531 : ๓)

ศาสนาต่าง ๆ แม้จะมีแนวปรัชญาหรือประเพณีปฏิบัติไม่เหมือนกันก็ตาม แต่ต่างก็มี เนื้อหาสาระพื้นฐานเดียวกัน กล่าวคือ ศาสนาต้องการช่วยให้คนและสังคมดีขึ้น (ดาไล ลามะ. 2527 : 14) ศาสนาล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการพัฒนามนุษย์ทั้งฝ่ายจิตใจและฝ่ายวัตถุ จึงมีผู้ให้ความสนใจศาสนาในฐานะที่เป็นองค์กรที่สำคัญมากที่สุดองค์กรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา และพยายามที่จะหาทางให้ศาสนาสามารถทำให้นุชนพัฒนาด้านทั้งฝ่ายวัตถุและจิตใจไปพร้อม ๆ กันอย่างพอเหมาะพอดี โดยนักพัฒนาศึกษาศาสตร์มีแนวความคิดว่าสถาบันศาสนาจะต้องช่วยเหลือมนุษย์ หรืออำนวยความสะดวกสมบูรณ์สุขให้แก่ศาสนิกชนของตนตลอดจนประชาชนอื่น ๆ (ปรีชา ศิลกุลดิษฐ์. 2537 : 2)

ประเทศไทยมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ แต่ประชาชนก็มีเสรีภาพในการนับถือศาสนา มีพระมหากษัตริย์เป็นเอกอัครศาสนูปถัมภก (สัญญา สังขวานิช. 2522 : 239) อันปรากฏในหลักฐานที่พระสังฆราชคาทอลิกท่านหนึ่งคือ ท่านลัมเบร์ เดอลามอตต์ (Lambert de la Motte) ได้บันทึกไว้ว่า

...ข้าพเจ้าเชื่อว่าในโลกนี้ จะหาเมืองไหนที่มีศาสนามากอย่าง และที่อนุญาตให้ปฏิบัติตามศาสนาคริสต์เดียนั้น ๆ ได้เท่ากับเมืองไทยเห็นจะไม่ได้แล้ว พวกที่ไม่ได้ถือศาสนาคริสต์เดียนก็ดี พวกเจ้ารีตักดี พวกมะหะหมัดก็ดี ซึ่งแยกกันออกเป็นคณะ เป็นหมู่ก็ปฏิบัติตามศาสนาตามลัทธิของตัวเองได้ทุกอย่าง โดยไม่มีข้อห้ามปรามกีดขวางอย่างใดเลย...

(ประชุมพงศาวดาร. 2506 : 240)

ในบรรดาศาสนาต่าง ๆ ที่เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยนั้น ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกนับว่าเป็นนิกายหนึ่งที่แพร่หลายมาก เป็นเวลาเกือบ 500 ปีมาแล้ว นับตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาประมาณ พ.ศ. 2041 (สมบัติ พลายน้อย. 2538 : 325) โดยมีมิชชันนารีคาทอลิกชาวโปรตุเกสและฝรั่งเศสเป็นผู้ดำเนินการเผยแพร่ พระสงฆ์ธรรมทูตเหล่านี้ได้ทำงานบริการสังคมควบคู่ไปกับการเผยแผ่ธรรมะ เช่น การตั้งโรงเรียน โรงพยาบาล และสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ นอกจากนั้นก็มีการเยี่ยมสวดบวชตามบ้าน (ปรีชา จินตเสวีวงศ์. 2531 : 52)

ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกมีบาทหลวงเป็นผู้สืบทอดศาสนา เช่นเดียวกับพระภิกษุในพุทธศาสนา เป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชน เป็นศูนย์รวมแห่งความเคารพเชื่อดี และการร่วมมือ เป็นหลักแห่งความยึดเหนี่ยวและมีบทบาทในการพัฒนาชุมชน มีส่วนช่วยให้เกิดความสามัคคี ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการประพฤติศีลธรรมในสังคมระดับหมู่บ้าน ในแต่ละชุมชนคาทอลิกมีโบสถ์เป็นศูนย์กลางของชีวิตชุมชน บาทหลวงจะเป็นตัวแทนวัดเพื่อเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชน

นับตั้งแต่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ได้แผ่ขยายเข้ามาในราชอาณาจักรไทย จนกระทั่งถึงปัจจุบันเป็นเวลาหลายร้อยปีแล้ว ซึ่งการที่บาทหลวงได้กระทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เหล่านั้น ก็เป็นการประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระเยซูคริสต์เจ้า ซึ่งโดยฐานะและหน้าที่ที่มีความผูกพันกับสังคมและมีความรับผิดชอบในการอบรมจริยธรรมให้แก่ศาสนิกชนอยู่แล้ว กิจกรรมของบาทหลวงคาทอลิกทั้งในอดีตและปัจจุบัน จึงเป็นสิ่งยืนยันว่าท่านได้มีบทบาทที่สำคัญต่อชุมชนคาทอลิกและสังคมไทยหลายประการ พอจำแนกได้เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ คือ บทบาททางการศึกษา บทบาทการเผยแผ่ธรรมะ และบทบาทในการสงเคราะห์ประชาชน (พิสมัย ตั้งทุนสุข. 2523 : 68)

ปัจจุบันสังคมไทยมีความเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว สถาบันอื่น ๆ เข้ามาทำหน้าที่แทนบทบาทของบาทหลวงและโบสถ์ เช่น มีโรงเรียนที่สอนเด็กแทนโบสถ์ มีโรงพยาบาลรักษาคนป่วย มีเครื่องจักรกลผ่อนแรง เป็นเหตุให้การพึ่งพาอาศัยแรงเพื่อนบ้านหมดความจำเป็น สิ่งเหล่านี้เริ่มทำให้คนห่างวัดมากขึ้น (โดจิ โนสุ. 2530 : 3) การปรับสถาบันศาสนาให้สอดคล้องกับทิศทางของสังคมจึงจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์และสังคมอย่างถูกต้อง ซึ่งก็คือการปรับบทบาทของบาทหลวงซึ่งเป็นตัวแทนของศาสนาคาทอลิกนั่นเอง เพราะความสำเร็จหรือล้มเหลวในการแสดงบทบาทของบาทหลวงย่อมส่งผลกระทบต่อศาสนาคาทอลิกและสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เป็น 1 ใน 10 สังฆมณฑลของศาสนาคาทอลิกในประเทศไทย มีวัดในสังกัด 45 วัด คริสตศาสนิกชนประมาณ 73,384 คน มีบาทหลวง 111 องค์ โดยมีพระคาร์ดินัลไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู เป็นมุขนายก (ปณิธิคาทอลิก. 2540) ซึ่งบาทหลวงและวัดคาทอลิกนี้มีบทบาทในด้านให้การศึกษาแก่ชุมชนเป็นอันมาก กล่าวคือ แต่ละโบสถ์จะมีโรงเรียนตั้งอยู่ภายในวัดดำเนินการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนและครูเป็นจำนวนมาก ส่วนบทบาทด้านการเผยแพร่ธรรมะจะเผยแพร่ในโรงเรียนและชุมชน ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาทุกวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวันอาทิตย์คริสตศาสนิกชน จะมาร่วมพิธีที่วัดเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังมีบทบาทส่งเสริมชุมชนด้านต่าง ๆ เช่น การตั้งกลุ่มสหกรณ์เครดิตยูเนียน (Credit Union) ซึ่งเป็นองค์การตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือและร่วมมือในด้านเศรษฐกิจของกลุ่มชน สอนให้คนรู้จักช่วยตนเองโดยการประหยัดทรัพย์ รับสมาชิกโดยไม่จำกัดศาสนา นอกจากนี้ยังมีกลุ่มของวัดที่ตั้งขึ้นตามจิตตารมณ์ของศาสนา กลุ่มเหล่านี้จะร่วมมือกับพระสงฆ์ออกเยี่ยมเยียนชุมชน

จากสภาพชุมชนคาทอลิกดังกล่าวข้างต้นเพื่อช่วยจัดระเบียบชุมชนให้อยู่อย่างปกติสุขและสร้างบรรยากาศความเชื่อคาทอลิก ทางพระศาสนาจักรคาทอลิกจึงกำหนดให้แต่ละวัดมีสภาอภิบาลวัดขึ้น สภาอภิบาลวัดเป็นกลุ่มบริหารที่เลือกตั้งจากสัตบุรุษในชุมชนคาทอลิกและตัวแทนจากกลุ่มต่าง ๆ ของวัด มีหน้าที่ช่วยงานด้านสังคม ด้านศาสนา ด้านการปกครอง ด้านพัฒนาสังคม เป็นตัวแทนของวัดเพื่อการกระจายข่าวแก่ชุมชน สภาอภิบาลวัดจึงมีบทบาทเป็นสื่อกลางระหว่างวัดคาทอลิกและชุมชน

จากบทบาทของวัดคาทอลิก ดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ จะเป็นแนวทางให้การส่งเสริมและสนับสนุนการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกอันจะเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในกิจกรรมด้านศาสนา ด้านการศึกษา และด้านการส่งเสริม

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัด ที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่อายุ วุฒิการศึกษา ประสิทธิภาพในด้านของสมาชิกสภาอภิวัด และเขตที่ตั้งวัด

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลจากการศึกษาจะทำให้ทราบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดที่มีต่อการให้บริการในชุมชนของวัดคาทอลิก ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เพื่อเป็นแนวทางให้สมาชิกสภาอภิวัดได้ปฏิบัติงานด้านบริการชุมชนให้มากขึ้น

2. ผลจากการศึกษาจะเป็นข้อมูลให้แก่หน่วยงานคาทอลิกที่เกี่ยวข้องทราบถึงปัญหา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานด้านบริการชุมชนของวัดคาทอลิก เพื่อเป็นแนวทางให้การสนับสนุนช่วยแก้ไข้ปัญหาเพื่อให้เป็นผลในการพัฒนาชุมชนคาทอลิกต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่สมาชิกสภาอภิวัด ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จากวัด จำนวน 45 วัด เป็นบาทหลวง 63 องค์ และสมาชิกสภาอภิวัดที่เป็นฆราวาส 822 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 885 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างสำหรับบาทหลวงได้จากจำนวนประชากรคือ 63 องค์ และกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสภาอภิวัดที่เป็นฆราวาส สุ่มจากประชากร จำนวน 822 คน โดยสุ่มมาร้อยละ 25 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสภาอภิวัด จำนวน 208 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 271 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม

3.1.1 ตำแหน่งหน้าที่

3.1.1.1 บาทหลวง

3.1.1.2 ฆราวาส

- 3.1.2 อายุ แบ่งเป็น
 - 3.1.2.1 ต่ำกว่า 25 ปี
 - 3.1.2.2 25 - 35 ปี
 - 3.1.2.3 35 ปีขึ้นไป
- 3.1.3 วุฒิการศึกษา แบ่งเป็น
 - 3.1.3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - 3.1.3.2 ปริญญาตรีขึ้นไป
- 3.1.4 ประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิบาลวัด แบ่งเป็น
 - 3.1.4.1 ต่ำกว่า 5 ปี
 - 3.1.4.2 5 ปีขึ้นไป
- 3.1.5 เขตที่ตั้งวัด
 - 3.1.5.1 เขตกรุงเทพมหานคร
 - 3.1.5.2 เขตปริมณฑล

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกใน 3 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านศาสนา
- 3.2.2 ด้านการศึกษา
- 3.2.3 ด้านการสงเคราะห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. -ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกและแนวคิดต่าง ๆ ของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์ ตลอดจนบุคคลและวัสดุสิ่งของ ซึ่งตามปกติแล้วความคิดเห็นจะเกิดจากพื้นฐานข้อเท็จจริงและประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งสามารถวัดได้โดยเครื่องมือที่สร้างขึ้น ในงานวิจัยนี้หมายถึงความรู้สึกและแนวคิดต่าง ๆ ของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ในนครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

2. การให้บริการชุมชน หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ก็ตามที่ทางวัดคาทอลิก โดยสมาชิกสภาอภิบาลวัด จัดให้กับประชาชนทั่วไป ทั้งภายในหรือภายนอกวัดและเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเองโดยตรงหรือให้การสนับสนุนส่งเสริมซึ่งจําแนกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านศาสนา หมายถึง กิจกรรมที่ใช้หลักธรรมในศาสนาพุทธนิกายโรมันคาทอลิก อันที่จะช่วยประชาชนในการพัฒนาจิตใจ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อันได้แก่ การสอนศาสนาแก่เด็กและเยาวชน การอบรมและความรู้ด้านศาสนาแก่ศาสนิกชน การอบรมชีวิตครอบครัวแก่หนุ่มสาวและคู่สมรส การออกเยี่ยมเยียนประชาชนของบาทหลวง เป็นต้น

2.2 ด้านการศึกษา หมายถึง การให้การอบรมแก่ประชาชนให้เป็นผู้มีพหุความรู้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนของวัด จัดกองทุนการศึกษาแก่เด็กยากจน จัดการอบรมให้ความรู้ด้านต่าง ๆ โดยร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ

2.3 ด้านการสงเคราะห์ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนเมื่อเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ การจัดให้มีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่มาให้บริการศึกษาพยาบาลแก่ประชาชน จัดให้มีสถานที่เลี้ยงเด็กกลางวัน จัดที่พักสำหรับคนชรา จัดหาอาหารเครื่องนุ่งห่มแก่ผู้ยากจน เป็นต้น

3. อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ หมายถึง เขตการปกครองหนึ่งในสิบสังฆมณฑลของคริสตศาสนานิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งมีพื้นที่ครอบคลุม 11 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร ฉะเชิงเทรา นครปฐม นครนายก (บางส่วน) นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สุพรรณบุรี อยุธยา อ่างทอง

4. เขตปริมณฑล หมายถึง พื้นที่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา นครปฐม นครนายก (บางส่วน) นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สุพรรณบุรี อยุธยา อ่างทอง

5. สภาอภินาลวัด หมายถึง สถาบันหนึ่งที่วัดคาทอลิกจัดตั้งขึ้นเพื่อร่วมมือและให้ความช่วยเหลือต่อบาทหลวง ในกิจกรรมของวัดคาทอลิก

6. สมาชิกสภาอภินาลวัด หมายถึง บุคคลที่เป็นองค์ประกอบในสภาอภินาลวัด องค์ประกอบมีดังนี้

6.1 บาทหลวง หมายถึง บาทหลวงเจ้าอาวาสและบาทหลวงผู้ช่วยเจ้าอาวาสซึ่งพำนักอาศัยในวัดคาทอลิก

6.2 ขรวาาส หมายถึง สมาชิกสภาอภินาลวัดที่มาจาก

6.2.1 ตัวแทนสัตบุรุษโดยการเลือกตั้ง

6.2.2 ตัวแทนนักบวชชายหรือหญิง ที่พำนักอยู่ในวัดคาทอลิก

6.2.3 ตัวแทนจากคณะกรรมการต่าง ๆ ของวัดตามแต่บาทหลวง

เจ้าอาวาสเห็นสมควร

6.2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิที่บาทหลวงเจ้าอาวาสแต่งตั้ง เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครูใหญ่ในโรงเรียนของวัด เป็นต้น

7. คำสอน หมายถึง ธรรมะในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

8. กระแสเรียก หมายถึง บทบาทที่คริสตศาสนิกชนในนิกายโรมันคาทอลิกดำเนินชีวิตในสังคม ในที่นี้หมายถึง ชีวิตการเป็นนักบวช เช่น บาทหลวง ภคินี เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย
2. อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
3. บทบาทและหน้าที่ของบาทหลวง
4. สภาอภินาถวัด
5. การให้บริการชุมชน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย

เมื่อ อัลบูร์เคิร์ก (Alfonso de Albuquerque) บิดาแห่งมะละกาใน ค.ศ. 1511 ในนามของพระเจ้าแผ่นดินโปรตุเกสแล้ว เขาได้ส่งทูตคณะหนึ่งซึ่งมีตัวร์เต เพอร์นันเดซ เป็นหัวหน้าทูตเข้ามาเฝ้าพระมหากษัตริย์ไทย สมัยนั้นตรงกับแผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 แห่งกรุงศรีอยุธยา (ธีรพล กอบวิทยากุล. 2535 : 10)

สงฆ์ธรรมทูตหรือมิชชันนารีรุ่นแรกที่อยู่จักกันในเมืองไทย คือสงฆ์คณะโดมินิกันสององค์ซึ่งมาจากมะละกาใน ค.ศ. 1555 นับเป็นก้าวแรกที่คริสตศาสนาเริ่มมีบทบาทเข้าสู่ประเทศไทยต่อมาในปี ค.ศ. 1584 ตรงกับแผ่นดินสมเด็จพระมหาธรรมราชา ได้มีบาทหลวงฟรังซิสกันเข้ามาอีกสององค์ ปี ค.ศ. 1690 มีสงฆ์คณะเยซุอิตเข้ามาอีกหมู่หนึ่งสงฆ์ทั้งสามคณะเป็นชาวโปรตุเกสเสียส่วนใหญ่ จึงไม่แปลกอะไรที่มีคาทอลิกโปรตุเกสปะปนอยู่ในภาษาไทย เช่น เลหลัง ขนบั้ง คริสตัง และมีสขัง เป็นต้น การดำเนินงานเผยแผ่ธรรมไม่ค่อยได้ผลแม้จะมีใจร้อนรนเป็นอย่างมาก ที่สุดคณะธรรมทูตก็คิดจะเอาใจใส่แต่เฉพาะชาวโปรตุเกสของตนซึ่งส่วนใหญ่รวมกันอยู่ที่กรุงศรีอยุธยาในขณะนั้น

ในปี ค.ศ. 1622 สมเด็จพระสันตะปาปาเกรกอรีที่ 15 ทรงตั้งสมณกระทรวงเผยแผ่ความเชื่อขึ้น กระทรวงนี้มีอำนาจหน้าที่ทำงานทุก ๆ อย่างที่เกี่ยวกับมิชชัง ในประเทศต่าง ๆ รวมทั้งการจัดให้มีพระสงฆ์ขึ้นเมือง ฯลฯ ปี ค.ศ. 1658 สมเด็จพระสันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ 10 ทรงตั้งคุณพ่อฟรังซัว บัลลือ (F.Pallu) เป็นพระสังฆราชแห่งเฮลิโอโพลิส คุณมิชชังต่าง ๆ ในแคว้นดงเกียและบางส่วนของประเทศจีน ฯลฯ คุณพ่อปีแอร์ ลังแบร์ เดอ ลา มอตต์ (P. Lambert de La Motte) เป็นพระสังฆราชแห่งเบริธ (Berythe) ประมุขมิชชัง แคว้นโคชินไชนาและบริเวณใกล้เคียง พระสังฆราชทั้งสองต้องการที่จะไปยังแคว้นดงเกียหรือโคชินไชนาและประเทศจีน แต่เนื่องจากมิชชังหรือสังฆมณฑลทั้งสองถูกกีดกัน จึงต้องแวะมาพำนักอยู่ในสยาม ซึ่งในขณะนั้นตรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ณ จุดนี้จึงนับได้ว่าเป็นการเริ่มต้นศักราชแห่งพระศาสนาจักรคาทอลิกอย่างแท้จริง

งานของคณะผู้สอนศาสนามีบทบาทมากขึ้นในช่วงสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เพราะพระองค์ทรงมีพระราชไมตรีกับพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งประเทศฝรั่งเศส ซึ่งทรงนับถือคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก และเป็นองค์อุปถัมภ์ของศาสนาในประเทศฝรั่งเศสด้วย พระองค์ทรงพบปะกับท่านสังฆราชเพื่อไต่ถามเกี่ยวกับเรื่องของประเทศฝรั่งเศสและคริสต์ศาสนา พระองค์ทรงให้ความคุ้มครองคณะมิชชันนารี พระราชทานที่ดินและวัสดุสำหรับสร้างวัดและโรงเรียน ในสมัยนี้มีบุคคลสำคัญคนหนึ่งคือ คอนสแตนติน เยรากิ (พอลคอน) เชื้อชาติกรีก ในภายหลังได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ ทาหน้าทีสมุหนายก ได้กลับใจละทิ้งศาสนาโปรเตสแตนท์แล้วหันมานับถือโรมันคาทอลิกแทน และยังชักชวนผู้คนให้เข้ารับมาเป็นคริสต์ (คาทอลิก) ด้วยงานสำคัญที่คณะธรรมทูตชุดแรกนี้ได้กระทำคือตั้งสามเณรลับเพื่อผลิตพระสงฆ์ขึ้นในเมืองขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการโปรดศีลอนุกรม (ศีลบวช) แก่สงฆ์ไทยรุ่นแรก จัดตั้งโรงพยาบาลและภคินีคณะรักไม้งางเจน เป็นต้น นอกนั้น ในรัชสมัยนี้ไทยยังเป็นที่ลี้ภัยของบรรดาชาวคริสต์ที่เป็นญวนและญุ่น ซึ่งหนีการเบียดเบียนศาสนาจากประเทศของตนอีกด้วย

เมื่อสิ้นรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชแล้ว ในรัชสมัยของพระเจ้าแผ่นดินสามพระองค์คือ พระเพทราชา พระเจ้าเสือ และพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ นั้น คณะธรรมทูตถูกจำกัดขอบเขต ถูกกวัดข้น และถูกข่มเหงถึงกับมีการออกเป็นพระบรมราชโองการห้ามเขียนหนังสือศาสนาเป็นภาษาไทยและบาลี ห้ามประกาศศาสนาและชักชวนคนไทย มอญ ลาว ให้เป็นคาทอลิก ห้ามตีเตียนเหยียดหยามศาสนาไทย โดยจารึกไว้บนหินปักไว้หน้าประตูวัดคริสต์

พวกธรรมทูตเรียกกันว่า "หินแห่งความอภัย" การเผยแพร่ศาสนาในช่วงนี้จึงไม่ได้ผล คาทอลิกลดจำนวนลงอย่างมากยิ่งต่อมาไทยเสียดินแดนให้แก่พม่า พม่าได้จับกุมบาทหลวงและเพาพาลายโบสถ์วัดและทรัพย์สินต่าง ๆ มากมาย เมื่อพระเจ้าตากสินมหาราชทรงกู้เอกราชได้แล้วจึงได้เริ่มมีการเผยแพร่ศาสนาอีก - แต่ต่อมาบรรดาบาทหลวงก็ถูกขับไล่ออกนอกประเทศ ชาวคริสต์จึงถูกข่มเหงอีก

เมื่อเปลี่ยนเป็นราชวงศ์จักรีในปี ค.ศ. 1782 ฐานะของพวกคริสต์ก็เริ่มดีขึ้น เป็นลำดับมีการรวบรวมคริสต์ที่หนีกระจัดกระจายให้มาอยู่ที่ธนบุรี และกรุงเทพมหานคร ถึงสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวขึ้นครองราชย์ คริสตศาสนิกายโรมันคาทอลิก ก็เปรียบเสมือนแผ่นดินที่ได้รับน้ำฝนโปรยปรายไปทั่วปฐพี ทั้งนี้เนื่องจากพระองค์ทรงสนิทสนมกับพระสังฆราช บัลเลอกัวเป็นพิเศษ ตั้งแต่ครั้งท่านยังเป็นบาทหลวงและพระองค์ยังทรงผนวชอยู่ที่วัดราชาธิวาส ท่านทั้งสองได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่าการข่มเหงทางศาสนานั้นไม่ดี พระองค์เองเป็นผู้ทรงประกาศพระราชกฤษฎีกาให้ทุกคนมีสิทธิที่จะเลือกนับถือศาสนาใดก็ได้ ทำให้พระศาสนจักรคาทอลิกได้แผ่ไปทั่วทุกหนทุกแห่ง และได้รับการคุ้มครองมิให้มีการเบียดเบียนหรือข่มเหงผู้ประกาศศาสนาและผู้กลับใจเป็นคริสต์ พระองค์ยังทรงมีพระราชสาส์นถึงสมเด็จพระสันตะปาปาไพอัลที่ 9 แสดงความนิยมนับถือศาสนาคาทอลิกอย่างสูง และทรงปรารถนาที่จะเจริญพระราชไมตรีกับพระสันตะปาปาอีกด้วย

ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระศาสนจักรต้องเผชิญกับอุปสรรคนานาประการ อุปสรรคแรกก็คือ สมาคมลับของจีนที่เรียกว่า "อั้งยี่" เข้าทำการข่มเหงพวกคริสต์จีน เพราะเขาต้องการให้พวกคริสต์จีนเข้าเป็นสมาชิกสมาคมลับของเขา อุปสรรคประการที่สองคือ การถูกบุกรุกและปล้นสะดม วัดบางแห่งถูกเผาได้รับความเสียหายมาก และอุปสรรคประการที่สามคือ กรณีพิพาทระหว่างไทยกับฝรั่งเศส คนไทยถือว่าธรรมทูตฝรั่งเศสมาเผยแพร่ศาสนาและนาสิกเข้าบ้าน ฉะนั้น คนไทยจึงมักเป็นปฏิปักษ์ต่อคริสตศาสนา แต่ถึงแม้จะมีอุปสรรคใดใด กิจกรรมศาสนาในสมัยนี้ก็ยังสามารถเผยแผ่และดำเนินไปได้ด้วยดี มีพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวว่าด้วยลักษณะวัดโรมันคาทอลิกในประเทศไทยรับรองว่ามีสังฆโรมันคาทอลิกเป็นนิติบุคคล (การประกาศนี้ได้รับการรับรองเป็นทางการอีกวาระหนึ่งในสมัยรัฐบาลของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ใน พ.ศ. 2485) นอกเหนือจากการขยายตัวทางศาสนจักรแล้ว กิจกรรมอย่างอื่นก็มีตามไปด้วย เช่น การก่อตั้งโรงเรียนสามัญ

เพราะพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพัฒนาประเทศในด้านการศึกษาซึ่งในเรื่องนี้ ธรรมทูตคาทอลิกได้ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลเป็นอย่างดี โรงเรียนอัสสัมชัญก็เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1877 โดยได้รับความช่วยเหลือทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ภายในประเทศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมราชินีนาถได้พระราชทานเงินทุนในการก่อสร้างภายนอก ประเทศคณะภราดาเซนต์คาเบรียลได้เดินทางมารับหน้าที่บริหารงานของโรงเรียน ในระยะต่อมา หลังจากนั้นก็มีโรงเรียนอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เช่น โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ ฯลฯ นอกจากโรงเรียนแล้วยังมีโรงพยาบาลเกิดขึ้นในสมัยนี้อีกด้วย คือโรงพยาบาล เซนต์หลุยส์

กิจกรรมศาสนาได้เจริญขึ้นเป็นอันมาก และในเวลาต่อมาก็ได้เริ่มส่งคนไทยไปศึกษา ที่วิทยาลัยเผยแผ่คริสต์ศาสนาที่กรุงโรมเป็นครั้งแรก งานแพร่ธรรมได้ขยายกว้างไปกว่าเดิมมีการ ส่งพระสงฆ์ไปแพร่ธรรมทางภาคเหนือและภาคตะวันออก ก่อให้เกิดสังฆมณฑลใหม่ขึ้นในดินแดน เหล่านั้น ในช่วงนี้คณะนักบวชต่าง ๆ ทางศาสนาได้เริ่มหลั่งไหลเข้ามาทำงานในประเทศไทย ทั้งคณะสงฆ์ ภคินี และภราดา อาทิเช่น ภคินีคณะอูร์สุลิน คณะพระกุมารเยซู ภราดาคณะลาซาล ได้เข้ามาช่วยในกิจการด้านการศึกษา ตั้งโรงเรียนขึ้นมากมาย คณะสงฆ์มาเผยแผ่ศาสนา และปกครองสังฆมณฑลอุดร คณะสงฆ์เยซูอิตซึ่งเคยมาแพร่ธรรมสมัยอยุธยา ก็ได้กลับเข้ามาอีก รับผิดชอบในด้านการศึกษาดูแลเอาใจใส่ในเด็กนักเรียนคาทอลิก คณะพยาบาลคามิลเลียนเข้ามาเปิด กิจการพยาบาล มีสถานพยาบาลในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดหลายแห่ง คณะภคินีพยาบาล ได้เข้ามาช่วยงานสังคมสงเคราะห์ เช่น อุปการะช่วยเหลือหญิงถูกทอดทิ้ง หญิงโสเภณี และหญิง ตั้งครรภ์นอกสมรส เป็นต้น นอกจากคณะนักบวชต่าง ๆ แล้วยังมีสมาคมคาทอลิก มูลนิธิ และหน่วยงานทางศาสนาอีกมาก (จิตรสุมาลย์ กนิลสิงห์. 2522 : 116 - 120)

ในสมัยที่พระอัครสังฆราชยวง นิตโย ค.ศ. 1965 - 1973 ดำรงตำแหน่งประมุข สังฆมณฑลไทยนั้น ได้มีการแบ่งเขตการปกครองฝ่ายศาสนาออกเป็น 2 ภาคใหญ่ ๆ เพื่อสะดวก แก่การปกครอง ดังนี้

1. ภาคอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แบ่งการปกครองออกเป็น 6 สังฆมณฑล คือ กรุงเทพฯ ราชบุรี สุราษฎร์ธานี จันทบุรี เชียงใหม่ และนครสวรรค์
2. ภาคอัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง มีศูนย์กลางอยู่ที่นครพนม มีขอบเขตการปกครอง ตลอดภาคอีสานและฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง แบ่งการปกครองออกเป็น 4 สังฆมณฑล คือ ท่าแร่ อุบลราชธานี อุดรธานี และนครราชสีมา

ปัจจุบันศาสนาคาทอลิกในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 10 สังฆมณฑล (ปฏิทินคาทอลิก. 2540 : 36 - 130) ดังต่อไปนี้

1. อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ประกอบด้วย 11 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร และเชิงเทรา (บางส่วน) นครนายก (เฉพาะอำเภอบ้านนา) นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สุพรรณบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และพระนครศรีอยุธยา จำนวนคาทอลิก 73,384 คน บาทหลวงสังฆมณฑล 111 องค์ บาทหลวงนักบวช 95 องค์ ภราดา 80 คน ภคินี 537 คน
2. สังฆมณฑลจันทบุรี ประกอบด้วย 8 จังหวัด คือ จันทบุรี ตราด ระยอง ชลบุรี ปราจีนบุรี และเชิงเทรา นครนายก (ยกเว้นอำเภอบ้านนา) และสระแก้ว จำนวนคาทอลิก 29,341 คน บาทหลวงสังฆมณฑล 70 คน ภราดา 14 คน ภคินี 186 คน
3. สังฆมณฑลเชียงใหม่ ประกอบด้วย 8 จังหวัด คือ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน จำนวนคาทอลิก 25,124 คน บาทหลวงสังฆมณฑล 41 องค์ ภราดา 12 คน ภคินี 28 คน
4. สังฆมณฑลนครสวรรค์ ประกอบด้วย 13 จังหวัด คือ นครสวรรค์ สระบุรี ลพบุรี กำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก ชัยนาท ตาก เพชรบูรณ์ สิงห์บุรี พิจิตร สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี จำนวนคาทอลิก 8,319 คน บาทหลวงสังฆมณฑล 27 องค์ ภราดา 4 คน ภคินี 23 คน
5. สังฆมณฑลนครราชสีมา ประกอบด้วย 3 จังหวัด คือ นครราชสีมา บุรีรัมย์ และชัยภูมิ จำนวนคาทอลิก 5,160 คน บาทหลวงสังฆมณฑล 21 องค์ ภราดา 3 คน ภคินี 33 คน
6. สังฆมณฑลราชบุรี ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ ราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี และสมุทรสงคราม จำนวนคาทอลิก 14,613 คน บาทหลวงสังฆมณฑล 66 องค์ ภราดา 7 คน ภคินี 115 คน
7. สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 15 จังหวัด คือ สุราษฎร์ธานี ระนอง พังงา พังงา สงขลา นราธิวาส ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช ชุมพร ภูเก็ต ปัตตานี ตรัง กระบี่ ยะลา และสตูล จำนวนคาทอลิก 5,984 คน บาทหลวงสังฆมณฑล 44 องค์ ภราดา 5 คน ภคินี 114 คน
8. อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร จำนวนคาทอลิก 47,660 คน บาทหลวงสังฆมณฑล 53 องค์ ภคินี 53 คน

9. สังฆมณฑลอุบลราชธานี ประกอบด้วย 7 จังหวัด คือ อุบลราชธานี มหาสารคาม บัณฑิต ศรีสะเกษ สุรินทร์ ร้อยเอ็ด และอำนาจเจริญ จำนวนคาทอลิก 22,117 คน บาทหลวง สังฆมณฑล 24 องค์ บาทหลวงนักบวช 12 องค์ ภคินี 132 คน

10. สังฆมณฑลอุดรธานี ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ อุดรธานี ขอนแก่น หนองคาย เลย และหนองบัวลำภู จำนวนคาทอลิก 14,691 คน บาทหลวงสังฆมณฑล 35 องค์ ภราดา 8 คน ภคินี 94 คน

แต่ละสังฆมณฑลจะมีพระสังฆราชเป็นมุขนายกปกครอง และมีสภาพระสังฆราชคาทอลิก โดยพระสังฆราชแต่ละองค์จะเข้าร่วมประชุมเพื่อวางโครงการและนโยบาย เพื่อความเป็นหนึ่งเดียวกันของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เดิมมีชื่อว่า "มิสซังกรุงเทพฯ" และเป็นส่วนหนึ่งของ มิสซังสยามเดิม ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ได้รับสถานะภาพ ใหม่ที่ผิดแผกจากสถานะเดิมของการเป็นมิสซัง คือมิสซังจะปกครองดูแลโดยพระสังฆราชในฐานะ ผู้แทนของสมเด็จพระสันตะปาปา ส่วนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จะปกครองดูแลโดยพระสังฆราช พื้นเมือง ด้วยอำนาจของตนเอง (มีเรียม กิจเจริญ. 2533 : 55) สถาปนาเป็น อัครสังฆมณฑล เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 1965 มีพื้นที่ 18,831 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 11 จังหวัด คือ กรุงเทพฯ ฉะเชิงเทรา (บางส่วน) นครนายก (เฉพาะอำเภอบ้านนา) นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สุพรรณบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา และอ่างทอง จากสถิติประจำปี 1996 ระบุว่า มี จำนวนคาทอลิก 73,384 คน บาทหลวง สังฆมณฑล 111 องค์ บาทหลวงนักบวช 95 องค์ ภราดา 80 คน ภคินี 537 คน (ปฏิทินคาทอลิก. 2540 : 36)

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ มีวัตถุประสงค์การดำเนินงาน คือ

1. เพื่ออภิบาลดูแลคริสตชน ให้ดำรงชีวิตกลับใจเข้าหาพระคริสตเจ้าอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาตนเองให้อยู่ในความรักต่อพระองค์อย่างสม่ำเสมอ
2. เพื่อส่งเสริมการเป็นสักขีพยานถึงพระคริสตเจ้าให้เด่นชัดขึ้น และให้การประกาศ พระคริสตเจ้าขยายกว้างขวางออกไป

3. เพื่อพัฒนาสังคม และเสริมสร้างความรัก ความยุติธรรม และสันติสุข ให้แก่ทุกคน โดยถ้วนหน้า

สำหรับการบริหารงานของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เป็นอำนาจของพระสังฆราช แต่ในภาคปฏิบัติ ดำเนินงานและรับผิดชอบโดยอุปสังฆราช (Vicarius Generalis) ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบบริหารงานทั่วไป โดยรับนโยบายและแผนงานของพระสังฆราชมาดำเนินการ ในสายงานบริหารนี้แบ่งออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ แต่ละฝ่ายก็แบ่งออกเป็นแผนกต่าง ๆ ซึ่งฝ่ายก็จะมีผู้อำนวยการฝ่ายเป็นผู้รับผิดชอบ มีอำนาจและหน้าที่บริหารงานตามลักษณะงานของฝ่ายตน ส่วนหัวหน้าแผนกก็เช่นกัน ดำเนินงานตามสายงานของแผนกของตน โดยขึ้นกับผู้อำนวยการฝ่าย และผู้อำนวยการฝ่ายทุกฝ่าย และหัวหน้าแผนกทุกแผนก ก็รวมเป็นคณะกรรมการบริหารของอัครสังฆมณฑลนั่นเอง

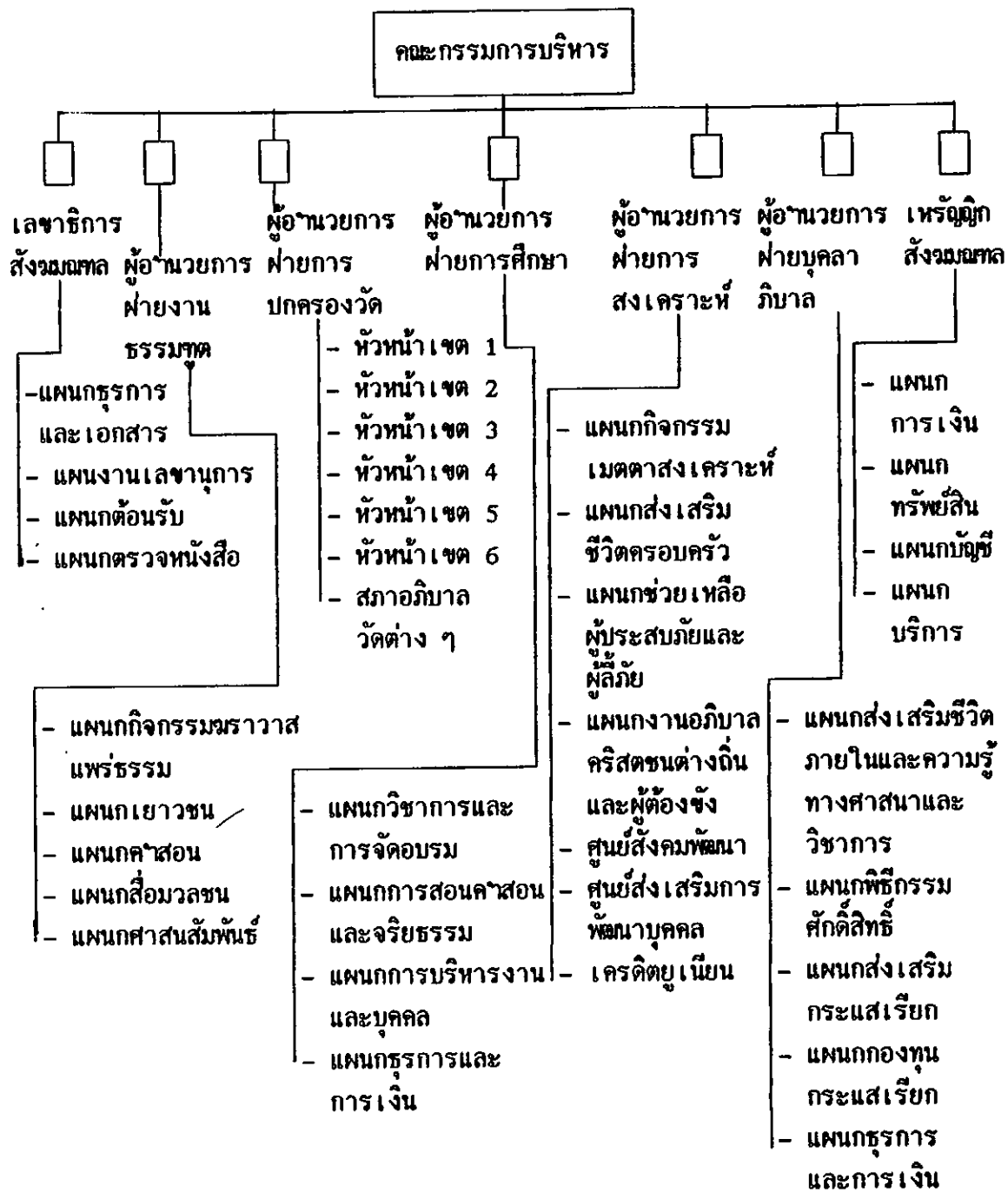
ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แบ่งออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ 7 ฝ่าย คือ

1. ฝ่ายสำนักงานเลขาธิการสังฆมณฑล รับผิดชอบโดยเลขาธิการสังฆมณฑล
2. ฝ่ายงานธรรมทูต รับผิดชอบโดยผู้อำนวยการฝ่าย
3. ฝ่ายการปกครองวัด รับผิดชอบโดยผู้อำนวยการฝ่าย
4. ฝ่ายการศึกษา รับผิดชอบโดยผู้อำนวยการฝ่าย
5. ฝ่ายการสงเคราะห์และพัฒนา รับผิดชอบโดยผู้อำนวยการฝ่าย
6. ฝ่ายบุคลากร รับผิดชอบโดยผู้อำนวยการฝ่าย
7. ฝ่ายการเงินและทรัพย์สิน รับผิดชอบโดยเหรัญญิกสังฆมณฑล

ตามแผนภูมิการบริหารงานของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

พระอัครสังฆราช อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

อุปสังฆราช อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิการบริหารงานของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

(ที่มา : อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ "การบริหารงานของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ" ใน
สารอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. 2533. หน้า 47)

บทบาทและหน้าที่ของบาทหลวง

นักเทววิทยาคาทอลิกและสังคายนาวาติกันที่ 2 ต่างยืนยันว่า บาทหลวงก็คือตัวแทนของพระเยซูคริสต์ในโลกปัจจุบัน มีบทบาทและหน้าที่ทุกประการในการทำงานแพร่ธรรมเช่นเดียวกับพระเยซูคริสต์ ดังที่ คาร์ท ราห์เนอร์ (Karl Rahner) กล่าวว่า จุดเริ่มต้นและจุดปลายของการมีอยู่ของบาทหลวงก็คือ หน้าที่ และอำนาจที่จะทำให้เกิดขึ้นที่นั่นและเดี๋ยวนี้ ถึงรหัสลับของพระเยซูคริสต์ ความรุ่งโรจน์ของพระเจ้าในโลกนี้ และการไถ่บาปมนุษย์ วูร์ล (Wuerl. 1976 : 71) กล่าวว่า บาทหลวงเป็นบาทหลวงได้ก็เพราะบาทหลวงเลียนแบบกิจกรรมทุกอย่างเช่นเดียวกับพระเยซูคริสต์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เราไม่อาจเรียกผู้หนึ่งผู้ใดเป็นบาทหลวงได้ถ้าหากเขามีได้แสดงบทบาทเดียวกับพระคริสต์ การแสดงบทบาทเดียวกับพระเยซูคริสต์จึงเป็นบทบาทบังคับ (Precetrole) หรือบทบาทที่ถูกเรียกร้อง (Role Demand) ที่บาทหลวงจะต้องกระทำถ้าเขาเป็นบาทหลวง ซึ่งการแสดงบทบาทเดียวกับพระเยซูคริสต์นี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานหลักการสองประการ เช่นเดียวกับที่ ซาร์บิน (Sarbin) ได้กล่าวไว้คือ ประการแรก ภารกิจของบาทหลวงเป็นเช่นเดียวกับพระเยซูคริสต์ (ความคาดหวัง) และประการที่สองก็คือ สิ่งที่แสดงถึงเนื้อหาของความเป็นบาทหลวงของพระเยซูคริสต์ก็คือ งานที่พระเยซูคริสต์ทรงปฏิบัติจริง (การกระทำ) สำหรับการแสดงบทบาทของบาทหลวงแล้วพระเยซูคริสต์คือจุดเริ่มต้นและจุดปลาย นั่นคือกิจการที่ "ปฏิบัติ" การเผยแสดง "การส่ง" กระทำเครื่องหมายสัญลักษณ์สำคัญ (Marked with the Seal) ท่าน "ประกาศอภัย" "สั่งสอน" และ "ถวายชีวิตของท่าน" บาทหลวงเป็นผู้รับภารกิจนี้เพียงยืนยันถึงความเป็นบาทหลวง (Priesthood) ในงานที่พระคริสต์ได้ทรงปฏิบัติกล่าวโดยสรุปคือบาทหลวงแสดงบทบาทเดียวกับพระเยซูคริสต์ เป็นตัวแทนและทำหน้าที่แทนพระเยซูคริสต์

การเรียนรู้บทบาทของบาทหลวงว่าเป็นเช่นเดียวกับพระเยซูคริสต์ ทั้งจากบาทหลวงและฆราวาส เกิดจากกระบวนการแพร่ธรรมของพระศาสนจักรคาทอลิกในประวัติศาสตร์ โดยผ่านการจัดระบบชุมชน เช่น โรงเรียน การสนับสนุนอาชีพ และสถานพยาบาล เป็นต้น จนก่อให้เกิดความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนาจนกลายมาเป็นวัฒนธรรมที่เป็นตัวของตัวเอง มีความเป็นหนึ่งเดียวกันในค่านิยมสังคมเข้าใจและยอมรับบทบาทของบาทหลวงในชุมชน

ในการสังคายนาวาติกันที่ 2 ได้ชี้ให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่บาทหลวงที่ได้เลียนแบบกิจกรรมของพระเยซูคริสต์จากพระวรสาร 3 ประการใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ

1. เป็นผู้เผยแพร่วาทะสั่งสอนของพระเป็นเจ้าหรือเป็นผู้แพร่ธรรม (Priests as Ministers of God's Word) พระเยซูคริสต์ทรงเป็นผู้สถาปนาพระศาสนจักรโดยผ่านทางเปโตรหนึ่งในอัครสาวก ทรงตรัสสั่งก่อนพระองค์ถูกจับว่า "ฝ่ายเราบอกท่านว่าท่านคือเปโตร และบนศิลานี้ เราจะสร้างคริสตจักรของเราไว้" และตรัสเป็นครั้งสุดท้ายต่อหน้าอัครสาวกว่า "เจ้าทั้งหลายจงออกไปทั่วโลกประกาศข่าวประเสริฐแก่มนุษย์ทุกคน" คำตรัสดังกล่าวนี้ก็คือ การก่อตั้งสถาบันพระศาสนจักรอันถาวรขึ้น อันมีหน้าที่เผยแพร่วาทะศาสนากิจเผยแพร่วาทะศาสนา พระศาสนจักรถือว่าเป็นภารกิจเบื้องต้นที่สำคัญที่สุดของบาทหลวงที่จะต้องร่วมมือกับมุขนายกในการเผยแพร่วาทะสั่งสอนตามพระวรสาร ซึ่งเป็นภารกิจที่สืบต่อมาจากอัครสาวก 12 องค์แรกของพระคริสต์ เป็นเนื้อหาของพระศาสนจักรเลยทีเดียว เป็นภารกิจรีบด่วนและเป็นการดูแลกลืนบทบาททั้งหมดของพระเยซูคริสต์ของบาทหลวงโดยตรง (Echlin. 1973 : 20)

คุณลักษณะของการเผยแพร่วาทะศาสนาที่ดีตามที่สังคายนาวาติกันที่ 2 ได้เสนอแนะคือ

ในการแสดงถึงประจักษ์พยานต่อพระเยซูคริสต์อย่างแท้จริงบาทหลวงควรสร้างความสัมพันธ์บนพื้นฐานของความเคารพและความรักกับมนุษย์ทุกคน บาทหลวงควรกระทำตัวให้เป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มที่เข้าไปอยู่ และโดยการรับผิดชอบในกิจการต่าง ๆ ในสังคม บาทหลวงควรมีส่วนร่วมในชีวิตสังคมและวัฒนธรรมกับชาวบ้าน บาทหลวงควรทำความคุ้นเคยกับศาสนาประจำชาติของชาวบ้านด้วยความยินดีและเคารพนับถือคุณค่าแห่งเมล็ดพันธุ์ที่อยู่เบื้องหลังคำสั่งสอน บาทหลวงจะต้องเพ่งพินิจอย่างลึกซึ้งถึงความเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่เกิดขึ้นของแต่ละประเทศและให้ทำงานหลักเพื่อว่าคนยุคสมัยนี้จะไม่หันหลังให้กับพระเจ้า นั่นคือในการเผยแพร่วาทะศาสนาบาทหลวงจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถติดต่อสื่อสารกับชาวบ้านในระดับเสมอภาคและเคารพซึ่งกันและกันบนพื้นฐานวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยวิธีการนี้จะเป็นหนทางที่จะทำให้บาทหลวงสามารถนำพระวรสารเข้าถึงชาวบ้านได้มากที่สุด

2. เป็นผู้โปรดศีลศักดิ์สิทธิ์และประกอบศาสนพิธีกรรม (Priests as Ministers of the Sacraments and the Eucharist) พระเยซูคริสต์ทรงก่อตั้งพิธีศีลศักดิ์สิทธิ์ก่อนที่จะทรงสิ้นพระชนม์ "พระองค์ทรงหยิบขนมปังขึ้นมา และเมื่อถวายสาธุการแล้ว ทรงหักส่งให้แก่เหล่าสาวก ตรัสว่า "จงรับประทานเถิด นี่เป็นกายของเรา" แล้วพระองค์ทรงหยิบถ้วยโมทนาพระคุณและส่งให้เขา ตรัสว่า "จงรับประทานเถิดทุกคนเถิด ด้วยว่านี่เป็นโลหิตของเราอันเป็นโลหิตแห่งพันธสัญญา ซึ่งต้องหลั่งออกเพื่อยกบาปโทษคนเป็นอันมาก" นับว่าเป็นเหตุการณ์สำคัญและเป็นที่

มาของพิธีมิสซาระลึกถึงการเสด็จสิ้นพระชนม์ของพระเยซูคริสต์ของชาวคาทอลิก โดยมีบาทหลวง
สวมบทบาทนี้แทนพระเยซูคริสต์ เป็นที่รวมหน้าหนึ่งใจเดียวกัน กระทำพันธกิจของชาวคาทอลิกกับ
พระเยซูคริสต์ กล่าวได้ว่าพิธีกรรมดังกล่าวนี้ทำให้ชุมชนคาทอลิกมีความเป็นหนึ่งเดียว เป็น
ครอบครัวเดียวกัน เป็นกระบวนการเรียนรู้สืบทอดวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของชุมชนคาทอลิก บทบาท
หน้าที่ในศาสนพิธีกรรมของบาทหลวงจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการรักษาสถานะเดิมตามโครงสร้าง
สังคมเป็นศูนย์กลางชุมชนคาทอลิก การประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของบาทหลวงจึงเป็นการทำงาน
ตามแบบพระเยซูคริสต์ที่สำคัญอีกบทบาทหนึ่ง

3. เป็นผู้ปกครองประชากรของพระเป็นเจ้า ผู้ปกครองย่อมมีความหมายถึงความเป็น
ผู้นำ ซึ่งพระเยซูคริสต์ทรงตรัสถึงจุดยืนและบทบาทของพระองค์เสมอว่าเป็นผู้นำมนุษย์เป็นหนทาง
เป็นผู้นำฝูงแกะ "เราเป็นความสว่างของโลก ผู้ที่ตามเรามาจะไม่เดินในความมืด แต่จะมีความ
สว่างแห่งชีวิต" คำตรัสดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่า บทบาทการเป็นผู้นำของพระเยซูคริสต์อยู่ในสถานะของ
ผู้นำทางจิตใจ มิใช่ทางด้านการเมือง หรือฝ่ายโลก ทรงตอบปฏิเสธถึงความเป็นผู้นำฝ่ายโลกเมื่อ
ครั้งถูกสอบสวนว่าในข้อหากบฏต่อโรมว่า "ราชอาณาจักรของเรามีได้เป็นของโลกนี้" ดังนั้นเมื่อ
บาทหลวงซึ่งสวมบทบาทการเป็นผู้นำตามแบบพระเยซูคริสต์จึงเป็นผู้นำประชาชนไปสู่ความดีฝ่าย
คุณธรรมและจิตวิญญาณ มีสัจธรรมเป็นพื้นฐาน มีภาวะเป็นกลาง ชุมชนคาทอลิกเป็นชุมชน
จิตวิญญาณ มีสัจธรรมเป็นพื้นฐาน มีภาวะเป็นกลาง ชุมชนคาทอลิกเป็นชุมชนจิตวิญญาณ โดยแท้
ที่มีได้ขึ้นอยู่กับ การแบ่งแยกทางการเมืองหรือการปกครอง การเป็นผู้นำชุมชนในสถานะดังกล่าว
สังคายนาวาติกันที่ 2 ได้ชี้แนะไว้ดังนี้คือ ถอดถอนแห่งผู้นำอย่างมนุษย์ที่ได้หวังสิ่งใดเพื่อตนเอง
นอกจากเพื่อพระเยซูคริสต์ บาทหลวงควรร่วมมือกับฆราวาสที่มีความศรัทธาทั้งหลายเจริญรอยตาม
แนวทางของพระเยซูคริสต์ ซึ่งได้อยู่ท่ามกลางพวกเขา นั่นคือ "มิใช่อย่างที่เป็นนาย แต่มาเพื่อ
รับใช้" และถวายชีวิตเพื่อปลดปล่อยมนุษย์ทั้งหลาย บาทหลวงควรที่จะจริงจังและสนับสนุน
เป้าหมายภารกิจของฆราวาสซึ่งมีบทบาทพิเศษในงานแพร่ธรรมของพระศาสนจักร บาทหลวงควร
รับฟังฆราวาสอย่างฉันทันทีที่เนื่องถึงความต้องการของพวกเขา ยอมรับประสบการณ์ และความสามารถ
ในกิจกรรมของมนุษย์ที่แตกต่างกันออกไป ด้วยวิธีการนี้บาทหลวงย่อมสามารถที่จะเข้าใจถึงสัญญาณ
แห่งกาลเวลาร่วมกับพวกเขาได้

สภาอภิวาสวัด

สภาอภิวาสวัดเป็นสภาที่จัดตั้งขึ้นในวัดคาทอลิกเพื่อตอบสนองเจตนารมณ์ของสังคายนา
วาติกันที่ 2 ที่ต้องการให้ฆราวาสได้มีส่วนร่วมในการปกครองและงานแพร่ธรรมของวัด โดยมี
บาทหลวงเป็นผู้นำและวัดเป็นศูนย์กลาง

ลักษณะของสภาอภิวาสวัดมีดังนี้ (อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. 2539 : 19 - 22)

วัตถุประสงค์

1. ให้คำปรึกษาต่อบาทหลวงในกิจกรรมของวัด
2. ส่งเสริมความสัมพันธ์และความสามัคคีในระหว่างสัตบุรุษ
3. ส่งเสริมและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ของวัดและหน่วยราชการ
4. ดำเนินการใด ๆ เพื่อความเจริญของวัดและพระศาสนจักรโดยส่วนรวม

องค์ประกอบ

1. เจ้าอาวาส ซึ่งโดยตำแหน่งเป็นประธานสภาอภิวาสวัด

2. ฆราวาสโดยการเลือกตั้งของสัตบุรุษ

2.1 สมาชิกสภาอภิวาสวัด จากการเลือกตั้งของสัตบุรุษมาจากตัวแทนของแต่ละ
หมู่บ้าน จำนวนตัวแทนยึดจำนวนสัตบุรุษในแต่ละหมู่บ้านเป็นเกณฑ์

2.2 จำนวนสมาชิกสภาอภิวาสวัด จากการเลือกตั้งมีจำนวนทั้งหมดอย่างน้อย
6 คน แต่ไม่เกิน 30 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมที่เจ้าอาวาสจะพิจารณา

- 2.3 คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

2.3.1 เป็นคริสตชนที่มีความประพฤติดี

2.3.2 เป็นสัตบุรุษของวัดนั้น

2.3.3 มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์

2.3.4 เจ้าอาวาสเห็นสมควร

- 2.4 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนเลือกตั้ง

2.4.1 เป็นสัตบุรุษของวัดนั้น

2.4.2 มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์

- 2.5 วิธีการเลือกตั้งให้ดำเนินการไปตามประกาศของเจ้าอาวาส

3. บาทหลวงผู้ช่วยเจ้าอาวาส (ถ้ามี)

4. ตัวแทนนักบวชชายและหญิง จำนวนคณะละ 1 คน ถ้าหากมีสังกัดอยู่ที่วัด
5. ตัวแทนของคณะกรรมการต่าง ๆ ของวัด ซึ่งเจ้าอาวาสพิจารณาเห็นควรให้มี

ส่วนในสภาอภิมหาเถรสมาคม

6. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เจ้าอาวาสแต่งตั้ง

การดำเนินงาน

1. ให้มีการประชุมสภาอภิมหาเถรสมาคมครั้งแรกภายใน 15 วัน หลังจากการเลือกตั้ง
2. เจ้าอาวาสเป็นประธาน และจัดให้มีการเลือกตั้งผู้อำนวยการซึ่งเป็นฆราวาส 1 ท่าน โดยถือคะแนนเสียงข้างมากของสภาเป็นเกณฑ์ ต่อจากนั้นให้มีการเลือกตั้งตำแหน่งอื่น ๆ ที่เห็นควรให้มี โดยวิธีการที่สภาอภิมหาเถรสมาคมเห็นเหมาะสม
3. สมาชิกสภาอภิมหาเถรสมาคมอยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี ในขณะที่ยังไม่มีสภาชุดใหม่ เข้าปฏิบัติหน้าที่ ให้สภาอภิมหาเถรสมาคมเดิมรักษาการแทน
4. หากสมาชิกสภาอภิมหาเถรสมาคมใดท่านหนึ่งต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้ผู้ที่ได้รับคะแนนรองลงมา เป็นสมาชิกแทนและอยู่ในตำแหน่งได้เพียงกำหนดเวลาตามวาระ ซึ่งตนแทน
5. สภาอภิมหาเถรสมาคมประชุมกันเดือนละ 1 ครั้ง
6. เจ้าอาวาสหรือผู้แทนเป็นประธานในที่ประชุม ผู้อำนวยการจะทำหน้าที่ดำเนินการประชุม ถ้าผู้อำนวยการไม่อยู่ให้รองผู้อำนวยการทำหน้าที่ดำเนินการประชุม
7. ให้ถือมติหรือความเห็นของที่ประชุมที่เจ้าอาวาสยอมรับเท่านั้น มีผลให้ปฏิบัติ
8. หากสมาชิกสภาอภิมหาเถรสมาคม จำนวนกึ่งหนึ่งมีปัญหาด้านขัดแย้งกับเจ้าอาวาส ให้ร้องเรียนฝ่ายการปกครองวัด

9. สมาชิกสภาอภิมหาเถรสมาคมพ้นจากตำแหน่งโดยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

9.1 ตาย

9.2 เจ้าอาวาสอนุมัติให้ลาออก

9.3 เมื่อครบวาระ

9.4 ที่ประชุมเห็นควรให้ออก โดยเสียง 3 ใน 4 ของทั้งหมด และได้รับการ

ยินยอมจากเจ้าอาวาส

9.5 ไม่เข้าร่วมประชุมในรอบ 1 ปี เป็นจำนวน 4 ครั้งติดต่อกัน โดยไม่มีเหตุอันควร

10. เลขานุการต้องจัดให้มีการบันทึกรายงานการประชุม

11. สมาชิกสภาอภิบาลวัด รายงานผลการปฏิบัติงานรอบ 1 ปี ให้สัตบุรุษทราบ

การให้บริการชุมชน

ในการให้บริการชุมชน สถาบันหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะนำปรัชญาการพัฒนาชุมชนมาเป็นแนวทางในการให้บริการชุมชนต่าง ๆ เพราะปรัชญาการพัฒนาชุมชนตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความศรัทธาในตัวเองว่า คนเป็นทรัพยากรที่มีความหมายและสำคัญที่สุด มนุษย์ทุกคนมีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นถ้ามีโอกาส การพัฒนาทั้งหลายจะปราศจากผลถ้าหากมองข้ามในเรื่องการพัฒนาบุคคลแต่ละคนให้มีทรัพยากรที่ถูกต้อง และขีดความสามารถสูงขึ้น ฉะนั้นวัตถุประสงค์สำคัญของการพัฒนาชุมชนจึงมุ่งกระตุ้นส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้จักใช้ความหมายของการช่วยตนเอง และเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่น โดยอาศัยความต้องการที่แท้จริง หรือความคิดริเริ่มของประชาชนในชุมชนนั่นเอง เป็นหลักในการดำเนินงาน (ถนัด ม่วงมณี. ม.ป.ป. : 41)

ในส่วนของการให้บริการชุมชนของสภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย เป็นบทบาทสำคัญอีกด้านหนึ่งซึ่งบาทหลวงคาทอลิกได้กระทำเป็นกิจวัตร (กรมการศาสนา. 2538 : 173) มีดังนี้

1. กิจกรรมด้านศาสนา ประกอบด้วย

1.1 เผยแพร่และให้การอบรมสั่งสอนอย่างต่อเนื่องแก่ศาสนิกชนและประชาชน

ที่สนใจ

1.2 ให้บริการด้านศาสนาตลอดจนพิธีกรรมต่าง ๆ แก่ชาวคาทอลิกและผู้เลื่อมใส

1.3 สร้างโบสถ์และศาสนสถานต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

1.4 อบรมส่งเสริมให้มิชชันนารีและผู้เผยแผ่ศาสนาเพิ่มมากขึ้น

2. กิจกรรมด้านการศึกษา

ให้ความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ โดยการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี ดังนี้

- 2.1 ให้การศึกษอบรมผู้ที่สมัครใจ เป็นนักบวชคาทอลิกทั้งชายและหญิง
- 2.2 ให้การศึกษาวิชชาศาสนา ระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยแสงธรรม
- 2.3 ให้การศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ประกันภัย ศิลปศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยี ที่มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- 2.4 จัดประกวดและให้รางวัลดีเด่นในด้านความประพฤติแก่เยาวชนทั้งใน และนอกโรงเรียน
- 2.5 ให้การศึกษาแก่เด็กยากจนโดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน
- 2.6 ร่วมมือกับรัฐบาลในการให้การศึกษาในท้องถิ่นทุรกันดาร
- 2.7 เปิดสถานฝึกหัดอาชีพสำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่ทั้งในส่วนกลางและส่วน

ภูมิภาค

- 2.8 จัดสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนและครูคาทอลิก
- 2.9 ให้การศึกษาเกี่ยวกับด้านการแพทย์และอนามัย และสาธารณสุขเบื้องต้น
- 2.10 ให้การศึกษาด้านวัฒนธรรมและศาสนาทางวิทยุและโทรทัศน์
3. ด้านการสงเคราะห์
 - 3.1 ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยและช่วยเหลือผู้อพยพลี้ภัย
 - 3.2 จัดตั้งธนาคารข้าว ธนาคารโคกระบือ
 - 3.3 ส่งเสริมอาชีพ ฝึกหัดอาชีพสำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่
 - 3.4 ให้การสงเคราะห์ผู้ขัดสน และให้การรักษาพยาบาลในท้องถิ่นทุรกันดาร
 - 3.5 จัดตั้งคลินิก และโรงพยาบาลบำบัดรักษาผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อน
 - 3.6 จัดตั้งสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า ดูแลคนพิการ รับเลี้ยงเด็กกลางวัน โดยไม่คิดมูลค่าในแหล่งชุมชนแออัด และจัดหาผ้าห่มในถิ่นทุรกันดาร
 - 3.7 จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำเรื่องโรคเอดส์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางด้านคริสตศาสนามีน้อยมาก ผู้วิจัยจึงได้นำผลงานวิจัยที่ใกล้เคียง คือ ทางด้านพุทธศาสนาประกอบ ดังนี้

สุภาพร วณานวัช (2516 : 119 - 120) ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจที่ทำให้ พระภิกษุสงฆ์ และสามเณรเข้าร่วมในการพัฒนาชุมชน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี พบว่า พระภิกษุและสามเณรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากนั้น ก่อนบวชส่วนใหญ่เป็นโสด มีอาชีพทางเกษตรกรรม เคยเป็นผู้ใหญ่บ้าน และภายหลังบวชได้เป็นเจ้าอาวาส และพบว่าพระภิกษุ และสามเณรที่มีและไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มีบุคลิกลักษณะและทัศนคติของการเป็นผู้นำแตกต่างกันนั้นมีสาเหตุเนื่องมาจากความแตกต่างกันด้านอายุ ระยะเวลาที่บวชเรียน ระยะเวลาที่อยู่ในวัดภูมิลำเนาและตำแหน่งที่สำคัญในวัด และยังพบว่าการศึกษาที่มีส่วนร่วมนั้นมีแรงผลักดันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกได้แก่ การปฏิบัติตามหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าสั่งสอนไว้ ความต้องการที่จะทำให้หมู่บ้านของตนเจริญ ต้องการช่วยเหลือชาวบ้าน และสาเหตุที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาชุมชน ได้แก่ ปัญหาทางกายภาพของพื้นที่ ขาดความรู้ ความชำนาญทางวิชาการ การคมนาคมไม่ดี ขาดเงินทุน ขาดการสนับสนุนทางด้านเทคนิค และการวิจัย ชาวบ้านไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาชุมชนและไม่ชอบทดลอง รวมทั้งชาวบ้านขาดความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง

เจียมพงษ์ วงศ์ธรรม (2519 : 103 - 105) ได้ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาสังคม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นพระสงฆ์ที่จำพรรษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 561 รูป ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์มีบทบาททางด้านการศึกษาโดยเฉพาะการช่วยสอนหนังสือสูงมากถึงร้อยละ 62.64 นอกจากนั้นยังทำหน้าที่โดยการเผยแผ่ธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจโดยการออกจาริกไปในชนบท สอนให้เจริญกรรมฐาน ช่วยพัฒนาวัด โรงเรียน และชุมชนด้วย การวิจัยครั้งนี้ พบว่าพระสงฆ์จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ สูงขึ้น ตามจำนวนพรรษาที่บวช

พิสมัย ตั้งทุนสุข (2523 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของพระภิกษุสงฆ์ และพระสงฆ์คาทอลิกที่มีต่อชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า พระภิกษุสงฆ์ และพระสงฆ์คาทอลิกได้มีบทบาทต่อสังคมไทยโดยทั่ว ๆ ไป อยู่สามประการ คือ บทบาททางการศึกษา บทบาทด้านการเผยแผ่ธรรมะ และบทบาทในการสงเคราะห์ประชาชน กลุ่มพระภิกษุสงฆ์กับพระสงฆ์คาทอลิกพร้อมทั้งแม่ชีในวัดคีรีวันกับวัดคาทอลิก รุ่งอรุณ และกลุ่มประชาชนอีก 200 ครอบครัว เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าพระสงฆ์และแม่ชีในวัดคาทอลิกรุ่งอรุณมีบทบาทที่สำคัญมากในด้านการศึกษาต่อชุมชนตำบลปากช่อง ส่วนพระภิกษุสงฆ์กับแม่ชีในวัดคีรีวันนั้น บทบาททางการศึกษาไม่เด่นชัดนัก เพราะไม่มีโรงเรียนอยู่ในวัด บทบาทด้านการเผยแผ่ธรรมะของทั้งสองวัดเป็นไปในรูปการเผยแผ่ธรรมะในวัด

โดยมีการเทศน์สั่งสอนในวันสำคัญทางศาสนา และประกอบพิธีกรรมให้แก่ศาสนิกชน ส่วนบทบาทการสงเคราะห์ประชาชนนั้น ทั้งสองวัดเป็นการสงเคราะห์ในด้านจิตใจมากกว่าด้านวัตถุ

อานาจ บัวศิริ (2528 : 76 - 80) ได้ศึกษาคุณสมบัติและบทบาทเจ้าอาวาสวัดในพุทธศาสนาที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทยากจนในภาคเหนือ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พระสงฆ์ พระสังฆาธิการ ประชาชนสาขาอาชีพต่าง ๆ จากการวิจัย พบว่า บทบาทของเจ้าอาวาสวัดที่ช่วยพัฒนาชนบทยากจนในภาคเหนือคือ ด้านการปลูกฝังและส่งเสริมศีลธรรมแก่ประชาชน ประชาชนทุกกลุ่มเห็นด้วยกับบทบาทด้านนี้ บทบาทที่ได้รับความเห็นด้วยมากที่สุดมีสองประการ คือ การใช้สถานที่วัดเพื่อจัดการศึกษาอบรมให้ความรู้ด้านพุทธศาสนาแก่ประชาชนเป็นประจำทุกวันพระ และจัดบริเวณวัดให้ประชาชนได้เข้ามาทำจิตใจให้สงบ ด้านกิจกรรมระดับหมู่บ้าน พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มเห็นด้วยกับบทบาทเจ้าอาวาสในด้านนี้ ได้แก่ งานพัฒนาแหล่งน้ำ งานธนาคารโคกระบือ งานกลุ่มออมทรัพย์ ธนาคาร และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น ด้านการบริการพื้นฐานประชาชนทุกกลุ่มเห็นด้วยกับบทบาทเจ้าอาวาสในด้านนี้ เช่น งานสาธารณสุข งานโภชนาการ งานบริการข้อมูลหมายงานแหล่งน้ำสะอาด และงานผลิตหนังสือเพื่อส่งเสริมชีวิตและสังคม เป็นต้น

สุภา นวกรรมิก (2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยโดยสำรวจกิจกรรมของพระสงฆ์ ในภาคคณะสงฆ์ 2 เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า พระสงฆ์ผู้มีความแตกต่างจำนวนพรรษาที่บวชและวุฒิการศึกษา จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบว่า ขนาด ประเภท รายได้ และที่ตั้งวัดที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในระดับนัยสำคัญ .05

โคจิ โนสุ (2530 : 127 - 130) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณีในจังหวัดสงขลา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นพระสงฆ์ที่พำนักประจำอยู่ในวัดในจังหวัดสงขลา จำนวน 170 รูป ผลการวิจัยพบว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงมากที่สุดของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาทางการศึกษา คือ การอบรมให้ความรู้ด้านพุทธศาสนาและศีลธรรมแก่ประชาชน การมีส่วนร่วมในพิธีกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน บทบาทที่ปฏิบัติน้อยในด้านนี้ คือ การจัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวินยาทย การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนการจัดตั้งโรงเรียน การให้ความรู้ด้านช่างฝีมือในการประกอบอาชีพ ส่วนบทบาทในด้านการเผยแพร่ธรรมะ พบว่า

บทบาทที่พระสงฆ์ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การจัดพิธีกรรมในวันสำคัญทางศาสนา รองลงมา ได้แก่ การรับนิมนต์ไปประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ นอกวัด การอบรมสั่งสอนประชาชนในงานเทศกาลต่าง ๆ ตามลำดับ ซึ่งล้วนแต่เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับพิธีกรรมทั้งสิ้นและบทบาทด้านการสงเคราะห์ บทบาทที่พระสงฆ์ปฏิบัติมากที่สุด การช่วยอำนวยความสะดวกในการบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ แก่ประชาชน รองลงมาได้แก่ การร่วมมือปฏิบัติสังฆกรรมซ่อมแซมวัด การช่วยแนะนำให้ชาวบ้านรู้จักการออมทรัพย์ ขยันหมั่นเพียรและชวนช่วยในการประกอบอาชีพช่วยประชาชนในด้านให้ยืมสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ และรวมทั้งให้การสงเคราะห์ทางจิตใจด้วย

โกศลย์ ตั้งใจ (2533) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นพระสงฆ์ในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 189 รูป เฉพาะพระสงฆ์ที่ผ่านการบวชเรียนมาแล้ว 1 พรรษา และอยู่ในวัดที่มีการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอย่างน้อย 1 กิจกรรม ในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2527 - 2530 ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในระดับต่ำ ลักษณะการมีส่วนร่วมมี 2 ลักษณะ คือ เป็นผู้ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่ไปจัดดำเนินการในพื้นที่ และเป็นผู้คิดริเริ่มสร้างโครงการและจัดดำเนินการเอง แต่ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ให้ความร่วมมือแก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่ไปจัดในพื้นที่มากกว่าการเป็นผู้คิดริเริ่ม โดยรูปแบบการมีส่วนร่วมประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ชักชวนชาวบ้าน การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และแรงงาน การประชุมร่วมออกความคิดเห็น ร่วมแก้ปัญหา ตัดสินใจ เป็นวิทยากร เป็นผู้ประสานงาน ร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการควบคุมดูแล สละทุนทรัพย์ ร่วมวางแผนจัดโครงการลงหมู่บ้าน และร่วมติดตามประเมินผลตามลำดับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับส่วนรวม พบว่า การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ตำแหน่งหน้าที่ในวัด การได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาและการศึกษา และแรงจูงใจเป็นชุดปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนได้ถึงร้อยละ 57.29 และในด้านของปัญหาอุปสรรคและข้อคิดเห็นของพระสงฆ์ในการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนไม่สนใจกิจกรรม ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ หน่วยงานราชการไม่ค่อยจริงจังในการปฏิบัติงาน และผู้นำชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ เป็นต้น

พรประภา กิจโกศล (2534 : 230) ได้ศึกษาบทบาทและผลได้ต่อการพัฒนาชนบทของพระสงฆ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านโนนเมือง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า พระสงฆ์ดำเนินการพัฒนาชนบทในชนบท โดยเน้นการพัฒนาจิตใจเป็นหลัก โดยจัดตั้ง

โครงการรณรงค์ลดละเลิกอบายมุข และโครงการเสริมเพื่อพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ได้แก่ โครงการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก โครงการสหกรณ์ร้านค้า และโครงการออมทรัพย์ ประชาชนให้ความร่วมมือในทุกโครงการ ในส่วนของการเปลี่ยนแปลง การปฏิบัติตามคำสั่งสอนทางพุทธศาสนาของประชาชน เปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังจากที่พระสงฆ์มีบทบาทในการพัฒนาพบว่า ประชาชนมีการปฏิบัติตนดีขึ้นทั้งด้านการปฏิบัติกิจทางศาสนา การลดอบายมุขและการพัฒนาจิตใจ โดยยอมรับว่าพระสงฆ์มีบทบาทต่อการปฏิบัติในทางที่ดีขึ้น ในระดับปานกลาง ในด้านความแตกต่างในเรื่องเพศ อายุ และการเป็นสมาชิกกลุ่ม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติตามคำสั่งสอนทางพุทธศาสนาของประชาชน ส่วนระดับรายได้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการยอมรับบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชนบท

รอบ รักษาพรหมณ์ (2534 : 309 - 310) ได้ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า

1. พระสงฆ์มีบทบาทในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพระสงฆ์ที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกสุขาภิบาล และส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเดียวกับวัด จำนวนพรรษาที่บวชส่วนใหญ่ 16 พรรษาขึ้นไป วุฒิทางการศึกษาสามัญ ป.4 วุฒิกการศึกษาทางสงฆ์ ส่วนใหญ่จบนักธรรมเอก และส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส

2. กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดมี 6 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การให้การศึกษาและกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา การให้การศึกษาแก่ประชาชนทั่วไป การจัดการศึกษาด้วยการจัดห้องสมุดและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน การจัดสอนวิชาชีพ การให้การศึกษาแก่เด็กนักเรียนก่อนวัยเรียน และนักเรียนในโรงเรียนและการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา โดยค่าเฉลี่ยของระดับกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ การขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ดำเนินการ การขาดแคลนวิทยากร การขาดความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานทางการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง ควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ วิทยากร โดยเฉพาะวิทยากรวิชาชีพ และมีการนิเทศติดตามผลให้มากขึ้น

ปรีชา จินตเสรีวงศ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของกรรมการสภาอภีบาลระดับวัดต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทในอุดมคติของบาทหลวง ผลการวิจัย พบว่า

กรรมการสภาอภิบาลวัด มีทัศนคติต่อบทบาททั้ง 3 ประการของบาทหลวงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในการพิจารณาบทบาทย่อยแต่ละบทบาทหลักของบาทหลวง กรรมการสภาอภิบาลระดับวัด มีความเห็นว่าบาทหลวงแสดงบทบาทมีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นส่วนใหญ่ ทั้งบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทในอุดมคติ ในส่วนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน กล่าวคือ กรรมการสภาอภิบาลระดับวัด เห็นว่า การแสดงบทบาทที่เป็นจริงของบาทหลวงอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่กรรมการสภาอภิบาลระดับวัด อยากให้บทบาทในอุดมคติอยู่ในระดับสูง ได้แก่ บทบาทด้านการสอนศาสนา บทบาทด้านการปฏิสัมพันธ์กับชุมชน และบทบาทด้านการแสดงตนเป็นบาทหลวงหรือพระสงฆ์

สำหรับบทบาทที่กรรมการสภาอภิบาลฯ เห็นว่าบาทหลวงให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ บทบาทด้านศาสนพิธีกรรม ด้านการแพร่ธรรม และด้านการอภิบาล ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกับที่กรรมการสภาอภิบาลฯ คาดหวังไว้ กล่าวคือ กรรมการสภาอภิบาลฯ อยากให้บาทหลวงให้ความสำคัญกับ บทบาทด้านการแพร่ธรรมเป็นอันดับแรก บทบาทด้านศาสนพิธีกรรม เป็นอันดับสอง และบทบาทด้านการอภิบาลเป็นอันดับสาม

สมจิต เพ็งอุดม (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชน ตามทฤษฎีของพระสงฆ์และเจ้าหน้าที่สี่กระทรวงหลักระดับตำบลในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวมมีทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชนในจังหวัดสมุทรสงคราม ด้านสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก ด้านการเมืองและการปกครอง ด้านการศึกษาและด้านสาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านเศรษฐกิจและอาชีพอยู่ในระดับน้อย

ผลการเปรียบเทียบทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพ และด้านการเมืองและการปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการศึกษาและด้านสาธารณสุขแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน

2. สมาชิกสภาอภิมหาวัดที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน

3. สมาชิกสภาอภิมหาวัดที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน

4. สมาชิกสภาอภิมหาวัดที่มีประสบการณ์ในด้านแห่งสมาชิกสภาอภิมหาวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน

5. สมาชิกสภาอภิมหาวัดที่อยู่ในเขตที่ตั้งวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ สมาชิกสภาอภิมหาวัด ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จากวัดจำนวน 45 วัด เป็นบาทหลวง 63 องค์ และสมาชิกสภาอภิมหาวัดที่เป็นฆราวาส 822 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 885 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่
 - 2.1 บาทหลวงที่พำนักประจำวัดคาทอลิก ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ มหานคร จำนวน 63 องค์ ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 - 2.2 สมาชิกสภาอภิมหาวัด จำนวน 822 คน ใช้วิธีการสุ่มมาร้อยละ 25 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 208 คน โดยแบ่งตามสัดส่วนของประชากร ดังรายละเอียดตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของบาทหลวงและสมาชิกสภาอภิบาลวัด
จำแนกตามวัดและที่ตั้ง

จังหวัด/รายชื่อวัด	ประชากร บาทหลวง (องค์)	ประชากร สมาชิกสภา อภิบาลวัด (คน)	กลุ่มตัวอย่าง สมาชิกสภา อภิบาลวัด (คน)
กรุงเทพมหานคร			
1. อาสนวิหารอัสสัมชัญ	3	22	6
2. วัดแม่พระลูกประคำ (กาลหว่าร์)	2	27	7
3. วัดเซนต์หลุยส์	1	20	5
4. วัดนักบุญยอแซฟ (ตรอกจันทน์)	2	23	6
5. วัดแม่พระปฏิสนธิ์นรมลแห่งเหรียญอัศจรรย์ (วัดท่าเรือ/โรงหมู)	1	13	3
6. วัดราชินีแห่งสันติสุข (วัดซอย 101)	2	25	6
7. วัดพระมหาไถ่	1	8	2
8. วัดคอนเซ็ปชัน	2	23	6
9. วัดนักบุญฟรังซิสเซเวียร์ (วัดสามเสน)	4	30	6
10. วัดแม่พระฟาติมา	3	30	6
11. วัดอัครเทวดามีคาแอล (วัดสะพานใหม่)	1	19	5
12. วัดพระชนนีของพระเป็นเจ้า (วัดรังสิต)	1	16	4
13. วัดพระมารดานิจจานุเคราะห์ (วัดคลองจั่น)	2	18	5
14. วัดเซนต์จอห์น	1	32	8
15. วัดรางคาศรัสต์ (วัดกุฎีจีน)	2	28	7
16. วัดแม่พระประจักษ์เมืองสุรรัต (วัดบางสะแก)	2	12	3
17. วัดธรรมมาสน์นักบุญเบโดร (วัดบางเชือกหนัง)	1	25	6

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด/รายชื่อวัด	ประชากร บาทหลวง (องค์)	ประชากร สมาชิกสภา อภิบาลวัด (คน)	กลุ่มตัวอย่าง สมาชิกสภา อภิบาลวัด (คน)
18. วัดศีลมหาสนิท (วัดคลังชั้น)	1	20	5
19. วัดนักบุญหลุยส์มารี (วัดบางแค)	1	20	5
20. วัดนักบุญเทเรซา (วัดหนองจอก)	1	-	-
21. วัดแม่พระเมืองลูร์ด (วัดหัวตะเข้)	1	20	5
สมุทรปราการ			
22. วัดอัครเทวดาราฟาแอล (ปากน้ำ)	2	19	5
23. วัดดวงทพนิรมลของแม่พระ (วัดปากลัด)	1	24	6
นนทบุรี			
24. วัดพระแม่หมากการุญย์ (วัดเมืองนนท์)	1	12	3
25. วัดพระแม่สกลสงเคราะห์ (วัดบางบัวทอง)	1	14	4
26. วัดนักบุญมาระโก (วัดปทุม)	1	8	2
27. วัดพระวิสุทธิวงส์ (วัดลาไทร)	2	28	7
ฉะเชิงเทรา			
28. วัดเซนต์แอนโทนี (วัดแปดริ้ว)	1	14	4
29. วัดเซนต์รีโอก (วัดท่าไข่)	1	-	-
30. วัดแม่พระฟาติมา (วัดบางวัว)	1	10	3

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด/รายชื่อวัด	ประชากร บาทหลวง (องค์)	ประชากร สมาชิกสภา อภิบาลวัด (คน)	กลุ่มตัวอย่าง สมาชิกสภา อภิบาลวัด (คน)
นครปฐม			
31. วัดนักบุญเปโตร (วันนครชัยศรี)	3	50	13
32. วัดพระตรีเอกภาพ (วัดหนองหิน)	1	24	6
33. วัดพระคริสตกษัตริย์ (วัดนครปฐม)	1	18	5
34. วัดนักบุญอันเดร (วัดบางภาษี)	1	-	-
35. วัดนักบุญมัทธิว (วัดทุ่งลูกนก)	1	-	-
พระนครศรีอยุธยา			
36. วัดมารีย์สมภพ (วัดบ้านแพน)	1	10	3
37. วัดนักบุญเทเรซา (วัดหน้าโลก)	1	18	5
38. วัดนักบุญยวง บัณฑิตา (วัดเจ้าเจ็ด)	1	16	4
39. วัดนักบุญยอแซฟ (วัดอยุธยา)	1	25	6
40. วัดพระคริสตประจักษ์ (วัดเกาะใหญ่)	1	14	4
นครนายก			
41. วัดนักบุญเปาโล (วัดบ้านนา)	1	15	4
42. วัดนักบุญยอแซฟ (วัดหนองรี)	1	15	4
สุพรรณบุรี			
43. วัดแม่พระประจักษ์ (วัดสองพี่น้อง)	1	25	6
44. วัดนักบุญลูกา อู่ทอง	1	4	1

ตาราง 1 (ต่อ)

จังหวัด/รายชื่อวัด	ประชากร บาทหลวง (องค์)	ประชากร สมาชิกสภา อภิบาลวัด (คน)	กลุ่มตัวอย่าง สมาชิกสภา อภิบาลวัด (คน)
สมุทรสาคร			
45. วัดนักบุญอันนา (วัดท่าจีน)	1	28	7
รวม	63	822	208

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เพื่อเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบาทหลวงและสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและลักษณะของเครื่องมือ ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามให้ได้เนื้อหาครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายที่ศึกษา

1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญาพันธ์ตรวจสอบความถูกต้องในสำนวนและภาษา

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาแล้วปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำนั้น

นางสาว
50.00
นางสาว

1.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try Out) กับสมาชิกสภาอภิบาลวัด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.95

2. ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ อายุ ภูมิลำเนา การศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิบาลวัด และเขตที่ตั้งวัด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบาทหลวง และสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ใน 3 ด้าน คือ ด้านศาสนา จำนวน 13 ข้อ ด้านการศึกษา จำนวน 12 ข้อ และด้านการสงเคราะห์ จำนวน 12 ข้อ รวม 37 ข้อ โดยตั้งเกณฑ์การปฏิบัติเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ

ปฏิบัติมาก	มีคะแนนเป็น	3
ปฏิบัติปานกลาง	มีคะแนนเป็น	2
ปฏิบัติน้อย	มีคะแนนเป็น	1
ไม่ได้ปฏิบัติ	มีคะแนนเป็น	0

แล้วนำคะแนนมาจำแนกเป็นระดับการปฏิบัติมาก ปานกลาง น้อย และไม่ได้ปฏิบัติ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดในเรื่องปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอหนังสือรับรองถึงบาทหลวงเจ้าอาวาสในการจัดเก็บข้อมูลจากบาทหลวง และสมาชิกสภาอภิบาลวัด

2. ส่งแบบสอบถามถึงบาทหลวงและสมาชิกสภาอภิบาลวัด ทางไปรษณีย์ และขอความอนุเคราะห์จากบาทหลวงเจ้าอาวาสได้เก็บแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 12 พฤศจิกายน - 26 ธันวาคม 2539

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทั้งหมด 271 ฉบับ ได้รับคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 244 ฉบับ โดยคิดเป็นร้อยละ 90.04 จำนวนที่เป็นบาทหลวง 56 ฉบับ และสมาชิกสภาอภิบาลวัด 188 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ แล้วคำนวณหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคิดเห็นระหว่างสองกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ t-test และมากกว่าสองกลุ่มใช้ F-test หากพบว่า มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของนิวแมนคูลส์ (Newman Keuls Method)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science)
5. การวิเคราะห์ข้อความปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และหาค่าความถี่ร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตร (∞ -Coefficient) (ลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 17)

$$\infty = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ ∞ แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อในแบบสอบถาม

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐานคือ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1 คะแนนเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2534 : 32)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 77)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.1 ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 97)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 s_1^2, s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และที่ 2

3.2 ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยใช้ F-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่ม (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 108)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์ (Newman Keuls Method) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 113)

$$W = q(df_1, df_2) \frac{MS_w}{\tilde{n}}$$

- เมื่อ W แทน ค่าวิกฤติของ Newman - Keuls
 q แทน ค่าที่เป็ดได้จากตาราง Studentized Ray Statistic
 MS_w แทน Mean Square ภายในกลุ่ม
 $\tilde{n}$ แทน Harmonic Mean

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ผลการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล ดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง /
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย /
- S.D แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน /
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t-distribution /
- F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F-distribution
- SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
- MS แทน ค่ากำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
- df แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom) /
- * แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 /
- ** แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 /

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียงดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก

สำหรับการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ประมาณค่าไว้ดังนี้

ค่าคะแนน	2.50 - 3.00	ปฏิบัติมาก
ค่าคะแนน	1.50 - 2.49	ปฏิบัติปานกลาง
ค่าคะแนน	0.50 - 1.49	ปฏิบัติน้อย
ค่าคะแนน	0.00 - 0.49	ไม่ได้ปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรคือ ตำแหน่งปัจจุบัน อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิบาลวัด และเขตที่ตั้งวัด โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 บาทหลวง	56	23.00
1.2 ขรวาาส	188	77.00
รวม	244	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 25 ปี	5	2.00
2.2 25 - 35 ปี	46	18.90
2.3 35 ปีขึ้นไป	193	79.10
รวม	244	100.00
3. วุฒิการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	120	49.20
3.2 ปริญญาตรีขึ้นไป	124	50.80
รวม	244	100.00
4. ประสบการณ์ในด้านหนังสือสภาอภิมาลวัด		
4.1 ต่ำกว่า 5 ปี	114	46.70
4.2 5 ปีขึ้นไป	130	53.30
รวม	244	100.00
5. เขตที่ตั้งวัด		
5.1 กรุงเทพมหานคร	99	40.60
5.2 เขตปริมณฑล	145	59.40
รวม	244	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 244 คน แยกเป็นฆราวาส 188 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 เป็นบาทหลวง 56 องค์ คิดเป็นร้อยละ 23.00 ด้านอายุส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 35 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 79.10 รองลงมา มีอายุ 25 - 35 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90 และต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ตามลำดับ ด้านวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 50.80 รองลงมาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 49.20 ด้านประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิบาลวัดเป็นผู้มีประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิบาล 5 ปีขึ้นไป จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 และต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70 ด้านเขตที่ตั้งวัด ส่วนใหญ่อยู่ในเขตปริมณฑล จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 59.40 และในกรุงเทพมหานคร จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 40.60

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบาทหลวงและสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชน
ของวัดคาทอลิก

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชน
 ของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ 3 ด้านคือ ด้านศาสนา ด้านการศึกษา และด้าน
 การสงเคราะห์ ดังรายละเอียดตาราง 3 - 6

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของบาทหลวงและ
 สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกโดยส่วนรวมทั้ง 3 ด้าน

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	$\bar{X}$	SD	ระดับการปฏิบัติ
1	ด้านศาสนา	1.85	0.53	ปานกลาง
2	ด้านการศึกษา	0.82	0.59	น้อย
3	ด้านการสงเคราะห์	1.35	0.58	น้อย
	รวม	1.36	0.49	น้อย

จากตาราง 3 แสดงว่าสมาชิกสภาอภิบาลวัดมีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของ
 วัดคาทอลิก โดยส่วนรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติต่ำ ($\bar{X} = 1.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
 พบว่า ด้านศาสนา ($\bar{X} = 1.85$) อยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ด้านการสงเคราะห์
 ($\bar{X} = 1.35$) และ ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 0.82$) อยู่ในระดับการปฏิบัติต่ำ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของสมาชิกสภา
อภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ด้านศาสนา

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	$\bar{X}$	SD	ระดับการปฏิบัติ
	<u>ด้านศาสนา</u>			
1	จัดให้มีการสอนคำสอนแก่เด็กและเยาวชน.....	2.33	0.80	ปานกลาง
2	จัดอบรมและให้ความรู้ด้านคำสอนแก่สัตบุรุษ.....	1.87	0.80	ปานกลาง
3	ชักชวนให้สัตบุรุษมาร่วมพิธีกรรมทางศาสนา (มิสซา)...	2.56	0.62	มาก
4	จัดส่งเสริมกระแสรักแก่เด็กและเยาวชน.....	2.02	0.72	ปานกลาง
5	จัดอบรมเรื่องเพศศึกษาแก่หนุ่มสาวและคู่สมรส.....	1.47	0.91	น้อย
6	ร่วมมือกับโรงเรียนจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา...	2.18	1.01	ปานกลาง
7	จัดนิทรรศการส่งเสริมความเชื่อและความศรัทธา.....	1.82	0.90	ปานกลาง
8	ร่วมมือกับครูออกเยี่ยมสัตบุรุษตามบ้าน.....	1.11	0.87	น้อย
9	จัดอบรมหรือสัมมนาเพื่อส่งเสริมศาสนสัมพันธ์.....	1.18	0.87	น้อย
10	จัดให้มีสิ่งพิมพ์ด้านศาสนา เพื่อการศึกษาหาความรู้.....	1.73	0.98	ปานกลาง
11	ให้ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด.....	1.71	0.83	ปานกลาง
12	จัดกิจกรรมเพื่อเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสัตบุรุษ เช่น กีฬาหมู่บ้าน จัดรถไปร่วมฉลองวัด เป็นต้น.....	1.98	0.88	ปานกลาง
13	เชิญบาทหลวงจากต่างวัดมาเทศน์ในโอกาสต่าง ๆ.....	2.14	0.76	ปานกลาง
	รวม	1.85	0.53	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่าบาทหลวงและสมาชิกสภาอภิบาลวัดมีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกด้านศาสนา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ($\bar{X} = 1.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากมี 1 ข้อ คือ ข้อ 3 ชักชวนให้สัตบุรุษมาร่วมพิธีกรรมทางด้านศาสนา ($\bar{X} = 2.56$) ข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยมี 3 ข้อ ($\bar{X} = 1.47 - 1.11$) นอกนั้นม่ีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.33 - 1.71$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของสมาชิก
สภาอภินาถวัดต่อที่มีการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ด้านการศึกษา

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	X	SD	ระดับการปฏิบัติ
	<u>ด้านการศึกษา</u>			
1	เชิญหน่วยงานของราชการมาอบรมชี้แจงให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา.....	0.98	0.92	น้อย
2	จัดกองทุนการศึกษาแก่เด็กยากจน.....	1.82	0.93	ปานกลาง
3	ร่วมมือกับโรงเรียนของวัดจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น.....	1.08	0.99	น้อย
4	จัดการอบรมด้านอนามัยและสาธารณสุขเบื้องต้น.....	1.03	0.90	น้อย
5	ให้ประชาชนเข้าใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียนของวัด..	0.57	0.77	น้อย
6	ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของบ้านเรือน.....	0.91	0.87	น้อย
7	เชิญวิทยากรที่มีความรู้ด้านการปกครองมาให้ความรู้ทางด้านกฎหมายและการปกครองแก่ประชาชน.....	0.55	0.73	น้อย
8	จัดประกวดเยาวชนดีเด่น.....	0.65	0.91	น้อย
9	จัดประกวดครอบครัวดีเด่น.....	0.86	0.84	น้อย
10	จัดให้มีสถานที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน.....	0.35	0.68	ไม่ได้ปฏิบัติ
11	จัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานราชการ.....	0.60	0.78	น้อย
12	จัดฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นให้แก่ประชาชนที่สนใจ.....	0.45	0.67	ไม่ได้ปฏิบัติ
	รวม	0.82	0.59	น้อย

จากตาราง 5 แสดงว่าสมาชิกสภาอภิบาลวัดมีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของ วัดคาทอลิกด้านการศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย ($\bar{X} = 0.82$) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่บาทหลวงและสมาชิกสภาอภิบาลวัดมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย 9 ข้อ ($\bar{X} = 0.55 - 1.08$) รองลงมามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการไม่ได้ปฏิบัติ 2 ข้อ ($\bar{X} = 0.35 - 0.45$) และปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ข้อ 2 จัดกองทุนการศึกษา แก่เด็กยากจน ($\bar{X} = 1.82$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของสมาชิกสภา
อภิวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ด้านการสงเคราะห์

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	$\bar{X}$	SD	ระดับการปฏิบัติ
	<u>ด้านการสงเคราะห์</u>			
1	ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนเมื่อเกิดน้ำท่วม ไฟไหม้ หรือภัยพิบัติอื่น.....	1.77	0.93	ปานกลาง
2	จัดให้หน่วยแพทย์เคลื่อนที่มาให้บริการรักษาพยาบาล ทุกเดือน.....	0.82	0.76	น้อย
3	จัดให้สถานที่เลี้ยงเด็กกลางวัน.....	0.53	0.83	น้อย
4	จัดให้ที่พักสำหรับคนชรา.....	0.52	0.84	น้อย
5	จัดให้อาหารเครื่องนุ่งห่ม และเงินทุนแก่คนยากจน....	1.81	0.90	ปานกลาง
6	ให้ประชาชนเข้าใช้สถานที่ของวัดในการจัดงานรื่นเริง หรืองานประเพณี.....	1.94	0.92	ปานกลาง
7	จัดสถานที่ของวัดให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ.....	1.80	1.04	ปานกลาง
8	ให้ประชาชนใช้สนามกีฬาของวัด.....	1.93	1.08	ปานกลาง
9	จัดให้สหกรณ์เพื่อการออมทรัพย์ (เครดิตยูเนียน).....	1.39	1.35	น้อย
10	พัฒนาสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน.....	1.27	0.93	น้อย
11	ให้ชุมชนยืมวัสดุอุปกรณ์ไปใช้ในกิจกรรมของชุมชน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่ง เครื่องเสียง เป็นต้น.....	1.85	1.05	ปานกลาง
12	จัดหาแรงงานให้กับเจ้าของกิจการ.....	0.62	0.89	น้อย
	รวม	1.35	0.58	น้อย

จากตาราง 6 แสดงว่าสมาชิกสภาอภิบาลวัดมีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชน
 ของวัดคาทอลิกด้านการสงเคราะห์ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย ($\bar{X} = 1.35$)
 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มี 6 ข้อ
 ($\bar{X} = 1.94 - 1.77$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 6 ให้ประชาชนเข้าใช้สถานที่ของวัด
 ในการจัดงานรื่นเริงหรืองานประเพณี ($\bar{X} = 1.94$) ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 มี 6 ข้อ ($\bar{X} = 0.52 - 0.82$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของ

วัดคาทอลิก

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จำแนกตามตัวแปรคือ ตำแหน่งหน้าที่ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิวัด และเขตที่ตั้งวัด ดังรายละเอียดในตาราง 7 - 14

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัด จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่
 ซึ่งเป็นการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 "สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความคิดเห็น
 ต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน" ผลปรากฏดังใน
 ตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของ
 วัดคาทอลิก จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	บาทหลวง N = 56		สมาชิกสภาอภิบาลวัด N = 188		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านศาสนา	1.95	0.47	1.83	0.55	1.64
ด้านการศึกษา	0.86	0.55	0.81	0.60	0.56
ด้านการสงเคราะห์	1.38	0.46	1.35	0.61	0.43
รวม	1.41	0.42	1.34	0.51	1.03

จากตาราง 7 แสดงว่าสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็น
 ต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกโดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดจันแนกตามอายุ

ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 "สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน" ผลปรากฏดังในตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก จันแนกตามอายุ

ความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัด	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.49	0.25	0.87
	ภายในกลุ่ม	241	68.11	0.28	
	รวม	243	68.60		
ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.08	0.04	0.11
	ภายในกลุ่ม	241	84.19	0.35	
	รวม	243	84.27		
ด้านการสงเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.87	0.43	1.30
	ภายในกลุ่ม	241	80.69	0.33	
	รวม	243	81.56		

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัด	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.28	0.14	0.58
	ภายในกลุ่ม	241	58.55	0.24	
	รวม	243	58.83		

จากตาราง 8 แสดงว่าสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัด จําแนกตามวุฒิการศึกษา
 ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 "สมาชิกสภาอภิวัดที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น
 ต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน" ผลปรากฏดังใน
 ตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของ
 วัดคาทอลิก จําแนกตามวุฒิการศึกษา

กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	ต่ำกว่าปริญญาตรี N = 120		ปริญญาตรีขึ้นไป N = 124		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านศาสนา	1.81	0.53	1.90	0.53	- 1.31
ด้านการศึกษา	0.82	0.60	0.82	0.58	0.08
ด้านการสํงเคราะห์	1.39	0.56	1.32	0.60	0.89
รวม	1.35	0.49	1.36	0.50	- 0.12

จากตาราง 9 แสดงว่าสมาชิกสภาอภิวัดที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
 การให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
 สถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

3.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัด จําแนกตามประสบการณ์
ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิวัด ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 "สมาชิกสภาอภิวัด
 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชน
 ของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน" ผลปรากฏดังในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของ
 วัดคาทอลิก จําแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิวัด

กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	ต่ำกว่า 5 ปี N = 114		5 ปีขึ้นไป N = 130		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านศาสนา	1.93	0.47	1.79	0.57	2.17*
ด้านการศึกษา	0.84	0.57	0.80	0.61	0.57
ด้านการสงเคราะห์	1.42	0.58	1.30	0.58	1.65
รวม	1.41	0.45	1.31	0.52	1.68

จากตาราง 10 แสดงว่าสมาชิกสภาอภิวัดที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภา
 อภิวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวมแตกต่างกัน
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าความคิดเห็นด้านศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของ
วัดคาทอลิก ด้านการศาสนา จำนวนตามประสบการณ์ในด้าน่งสมาชิกสภาอภิวัด

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	ต่ำกว่า 5 ปี N = 114		5 ปีขึ้นไป N = 130		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
	<u>ด้านศาสนา</u>					
1	จัดให้มีการสอนศาสนาแก่เด็กและ เยาวชน.....	2.44	0.72	2.23	0.86	2.06*
2	จัดอบรมและให้ความรู้ด้านศาสนาแก่ สัตบุรุษ.....	1.96	0.84	1.80	0.77	1.51
3	ชักชวนให้สัตบุรุษร่วมพิธีกรรมทาง ศาสนา (มิสซา).....	2.58	0.55	2.54	0.67	0.52
4	จัดส่งเสริมกระแสรักแก่เด็กและ เยาวชน.....	2.05	0.68	1.98	0.76	0.74
5	จัดอบรมเรื่องเพศศึกษาแก่หนุ่มสาวและ คู่สมรส.....	1.56	0.91	1.39	0.91	1.45
6	ร่วมมือกับโรงเรียนจัดกิจกรรมในวัน สำคัญทางศาสนา.....	2.33	0.87	2.05	1.10	2.28*
7	จัดนิทรรศการส่งเสริมความเชื่อและ ความศรัทธา.....	1.96	0.82	1.68	0.94	2.49*
8	ร่วมมือกับครอบครัวเยี่ยมสัตบุรุษตามบ้าน..	1.12	0.85	1.10	0.88	0.21
9	จัดอบรมหรือสัมมนา เพื่อส่งเสริมศาสน สัมพันธ์.....	1.28	0.84	1.09	0.89	1.70

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	ต่ำกว่า 5 ปี N = 114		5 ปีขึ้นไป N = 130		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
10	จัดให้มีสิ่งพิมพ์ด้านศาสนา เพื่อการศึกษาหาความรู้.....	1.93	0.90	1.56	1.03	2.99**
11	ให้ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด.....	1.75	0.77	1.67	0.88	0.81
12	จัดกิจกรรมเพื่อเสริมความสามัคคีระหว่างสัตบุรุษ เช่น กีฬาหมู่บ้าน จัดรถไปร่วมฉลองวัด เป็นต้น.....	1.99	0.86	1.96	0.90	0.26
13	เชิญบาทหลวงจากต่างวัดมาเทศน์ในโอกาสต่าง ๆ.....	2.13	0.76	2.15	0.76	-0.23
รวม		1.93	0.47	1.79	0.57	2.17*

จากตาราง 11 แสดงว่า สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีประสบการณ์ในด้านหนึ่งสมาชิกสภาอภิบาลวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกด้านศาสนา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 10 จัดให้มีสิ่งพิมพ์ด้านศาสนาเพื่อการศึกษาหาความรู้ ($t = 2.99$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 1 จัดให้มีการสอนศาสนาแก่เด็กและเยาวชน ($t = 2.06$) ข้อ 6 ร่วมมือกับโรงเรียนจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ($t = 2.28$) และข้อ 7 จัดนิทรรศการส่งเสริมความเชื่อและความศรัทธา ($t = 2.49$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิมาลวัด จำแนกตามเขตที่ตั้งวัด
 ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 "สมาชิกสภาอภิมาลวัดที่อยู่ในเขตที่ตั้งวัดต่างกันมีความ
 คิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน"
 ผลปรากฏดังในตาราง 11

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิมาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของ
 วัดคาทอลิก จำแนกตามเขตที่ตั้งวัด

กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	กรุงเทพมหานคร N = 99		เขตปริมณฑล N = 145		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านศาสนา	1.86	0.47	1.85	0.57	0.29
ด้านการศึกษา	0.69	0.50	0.91	0.63	- 2.93**
ด้านการสงเคราะห์	1.22	0.49	1.45	0.62	- 3.28**
รวม	1.27	0.41	1.41	0.54	- 2.27*

จากตาราง 12 แสดงว่าสมาชิกสภาอภิมาลวัดที่อาศัยในเขตที่ตั้งวัดต่างกัน มีความ
 คิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าสมาชิกสภาอภิมาลวัดที่อาศัยในเขตที่ตั้งวัดต่างกัน
 มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนด้านการศึกษา และด้านการสงเคราะห์แตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับความคิดเห็นด้านศาสนาแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของ
วัดคาทอลิก ด้านการศึกษา จำนวนตามเขตที่ตั้งวัด

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	กรุงเทพมหานคร N = 99		เขตปริมณฑล N = 145		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
	<u>ด้านการศึกษา</u>					
1	เชิญหน่วยงานของราชการมาอบรมชี้แจง ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการ ศึกษา.....	0.79	0.79	1.12	0.98	-2.91**
2	จัดกองทุนการศึกษาแก่เด็กยากจน.....	1.87	0.93	1.79	0.92	0.68
3	ร่วมมือกับโรงเรียนของวัดจัดทำสิ่งพิมพ์ เผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น...	0.93	0.85	1.19	1.06	-2.10*
4	จัดการอบรมด้านอนามัยและสาธารณสุข เบื้องต้น.....	1.07	0.84	1.01	0.94	0.56
5	ให้ประชาชนเข้าใช้บริการห้องสมุดใน โรงเรียนของวัด.....	0.37	0.66	0.70	0.81	-3.41**
6	ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการรักษา ความสะอาดของบ้านเรือน.....	0.77	0.83	1.00	0.90	-2.08*
7	เชิญวิทยากรที่มีความรู้ด้านการปกครอง มาให้ความรู้ทางด้านกฎหมายและการ ปกครองแก่ประชาชน.....	0.40	0.60	0.65	0.80	-2.84**
8	จัดประกวดเยาวชนดีเด่น.....	0.41	0.73	0.81	0.98	-3.59**
9	จัดประกวดครอบครัวดีเด่น.....	0.70	0.76	0.97	0.88	-2.54*
10	จัดให้มีสถานที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำ หมู่บ้าน.....	0.18	0.50	0.47	0.76	-3.54**

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	กรุงเทพมหานคร N = 99		เขตปริมณฑล N = 145		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
11	จัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ร่วมกับหน่วยงานราชการ.....	0.41	0.69	0.73	0.82	-3.27**
12	จัดฝึกอบรมวิชาชีพพระยาสัณห์ให้แก่ ประชาชนที่สนใจ.....	0.42	0.62	0.46	0.70	-0.44
	รวม	0.69	0.50	0.91	0.63	-2.93**

จากตาราง 13 แสดงว่า สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่อาศัยในเขตที่ตั้งวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ด้านการศึกษา โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 เชิญหน่วยงานของราชการมาอบรมชี้แจงให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา ($t = -2.91$) ข้อ 5 ให้ประชาชนเข้าใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียนของวัด ($t = -3.41$) ข้อ 7 เชิญวิทยากรที่มีความรู้ด้านการปกครองมาให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย และการปกครองแก่ประชาชน ($t = -2.84$) ข้อ 8 จัดประกวดเยาวชนดีเด่น ($t = -3.59$) ข้อ 10 จัดให้มีสถานที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ($t = -3.54$) และข้อ 11 จัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานราชการ ($t = -3.27$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 3 ร่วมมือกับโรงเรียนของวัดจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ($t = -2.10$) ข้อ 6 ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของบ้านเรือน ($t = -2.08$) และข้อ 9 จัดประกวดครอบครัวดีเด่น ($t = -2.54$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของ
วัดคาทอลิก ด้านการสงเคราะห์ จำนวนตามเขตที่ตั้งวัด

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	กรุงเทพมหานคร N = 99		เขตปริมณฑล N = 145		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
	<u>ด้านการสงเคราะห์</u>					
1	ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนเมื่อเกิด น้ำท่วม ไฟไหม้ หรือภัยพิบัติอื่น.....	1.73	0.90	1.80	0.95	-0.61
2	จัดให้มีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่มาให้การ รักษาพยาบาลทุกเดือน.....	0.66	0.70	0.94	0.78	-2.95**
3	จัดให้มีสถานที่เลี้ยงเด็กกลางวัน.....	0.37	0.65	0.64	0.93	-2.66**
4	จัดให้ที่พักสำหรับคนชรา.....	0.35	0.61	0.63	0.95	-2.74**
5	จัดให้มีอาหารเครื่องนุ่งห่ม และเงินทุน แก่คนยากจน....	1.84	0.88	1.79	0.92	0.39
6	ให้ประชาชนเข้าใช้สถานที่ของวัดในการ จัดงานรื่นเริงหรืองานประเพณี.....	1.72	0.89	2.09	0.91	-3.18**
7	จัดสถานที่ของวัดให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ	1.80	0.96	1.80	1.10	-0.02
8	ให้ประชาชนใช้สนามกีฬาของวัด.....	1.98	1.09	1.90	1.07	0.59
9	จัดให้มีสหกรณ์เพื่อการออมทรัพย์ (เครดิตยูเนียน).....	1.18	1.24	1.52	1.40	-2.01*
10	พัฒนาสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน.....	1.17	0.86	1.34	0.97	-1.41
11	ให้ชุมชนยืมวัสดุอุปกรณ์ไปใช้ในกิจกรรม ของชุมชน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่ง เครื่องเสียง เป็นต้น.....	1.40	0.94	2.16	1.02	-5.97**

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	กรุงเทพมหานคร N = 99		เขตปริมณฑล N = 145		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
12	จัดหาแรงงานให้กับเจ้าของกิจการ....	0.39	0.64	0.78	1.00	-3.67**
	รวม	1.22	0.49	1.45	0.62	-3.28**

จากตาราง 14 แสดงว่า สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่อาศัยในเขตที่ตั้งวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ด้านการสงเคราะห์ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 9 จัดให้มีสหกรณ์เพื่อการออมทรัพย์ (เครดิตยูเนียน) ($t = -2.01$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อ 1 ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนเมื่อเกิดน้ำท่วม ไฟไหม้ หรือภัยพิบัติอื่น ($t = -0.61$) ข้อ 5 จัดให้มีอาหารเครื่องนุ่งห่มและเงินทุนแก่คนยากจน ($t = 0.39$) ข้อ 7 จัดสถานที่ของวัดให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ($t = -0.02$) ข้อ 8 ให้ประชาชนใช้สนามกีฬาของวัด ($t = 0.59$) และข้อ 10 พัฒนาสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน ($t = -1.41$) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาอภิวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาอภิวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 135 ฉบับ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้วิธีคำนวณค่าความถี่ และร้อยละ ดังรายละเอียดในตาราง 15 - 16 ต่อไปนี้

ตาราง 15 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก

ปัญหาที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก	ความถี่	ร้อยละ
1. ด้านศาสนา		
1.1 สัตบุรุษมาร่วมพิธีกรรมทางศาสนา (มิสซา) น้อยเพราะต้องออกไปทำงานหาเงิน	27	20.61
1.2 สัตบุรุษขาดความรู้ ความเข้าใจด้านศาสนา	23	11.45
1.3 บาทหลวงและสัตบุรุษขาดความกระตือรือร้นในการแพร่ธรรม	20	15.27
1.4 บาทหลวงมีจำนวนไม่เพียงพอ	15	11.45
1.5 เยาวชนติดยาเสพติด	13	9.92
1.6 สัตบุรุษอาศัยอยู่กระจัดกระจายจากวัด	11	8.40
1.7 ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน	10	7.63
1.8 ขาดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเชื่อและศรัทธา	7	5.34
1.9 ขาดความเข้าใจอันดีระหว่างคนต่างศาสนา	5	3.82
รวม	131	100.00

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัญหาที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก	ความถี่	ร้อยละ
2. ด้านการศึกษา		
2.1 ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	30	27.03
2.2 ขาดการประสานงานระหว่างวัดกับโรงเรียน	25	22.52
2.3 ขาดการสำรวจความต้องการด้านการศึกษา	21	18.92
2.4 โรงเรียนของวัดมีบุคลากรจำกัด	17	15.32
2.5 ขาดการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	13	11.71
2.6 ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา	5	4.50
รวม	111	100.00
3. ด้านการสงเคราะห์		
3.1 ขาดผู้รับผิดชอบ	21	25.30
3.2 คนยากจนมีจำนวนมาก ทำให้การช่วยเหลือไม่ทั่วถึง	17	20.48
3.3 ประชาชนไม่เห็นความสำคัญในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	12	14.46
3.4 บาทหลวงขาดการเอาใจใส่สัตบุรุษ	11	13.25
3.5 ขาดแคลนทุนทรัพย์	9	10.84
3.6 ผู้ที่ทำงานด้านสงเคราะห์ของวัดส่วนมากจะมีงานทำประจำอยู่แล้ว ทำให้การทำงานไม่ได้ผลเท่าที่ควร	8	9.64
3.7 ประชาชนไม่ยอมช่วยเหลือตนเอง คอยแต่จะให้ทางวัดช่วยเหลือ	5	6.03
รวม	83	100.00

จากตาราง 15 แสดงว่า สมาชิกสภาอภิปาลวัดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกใน 3 ด้าน คือ ด้านศาสนามีปัญหาเกี่ยวกับเรื่อง สัตบุรุษมาร่วมพิธีกรรมทางศาสนา (มิสซา) น้อย เพราะต้องออกไปทำงานหากินมีความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.61 รองลงมาคือ สัตบุรุษขาดความรู้ ความเข้าใจในศาสนา คิดเป็นร้อยละ 11.45

ด้านการศึกษา มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องขาดงบประมาณในการดำเนินการ มีความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.03 รองลงมาคือ ขาดการประสานงานระหว่างวัดกับโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.52

ด้านการสงเคราะห์ มีปัญหาเกี่ยวกับขาดผู้รับผิดชอบ มีความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.30 รองลงมาคือ คนยากจนมีจำนวนมากทำให้การช่วยเหลือไม่ทั่วถึง ร้อยละ 20.48

ตาราง 16 ข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก

ข้อเสนอแนะต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก	ความถี่	ร้อยละ
1. ด้านศาสนา		
1.1 ควรปลูกฝังความศรัทธาแก่เยาวชนให้มากขึ้น	21	24.14
1.2 ควรชี้แนะให้สัตบุรุษเข้าใจถึงบทบาทของคนต่อวัด	19	21.84
1.3 จัดให้มีการอบรมด้านศาสนา	18	20.69
1.4 บาทหลวงควรออกเยี่ยมเยียนสัตบุรุษ	17	19.54
1.5 ขอความร่วมมือจากหน่วยงานของสังฆมณฑล ให้ส่งบุคลากรมาช่วยในบางโอกาส	7	8.05
1.6 จัดส่งสัตบุรุษเข้าศึกษาในสถาบันศาสนา	5	5.75
รวม	87	100.00
2. ด้านการศึกษา		
2.1 จัดหาทุนจากส่วนกลาง	21	27.63
2.2 จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัดโรงเรียนและสัตบุรุษ	17	22.37
2.3 ชี้แนะให้สัตบุรุษเห็นความสำคัญของการศึกษา	15	19.74
2.4 จัดให้มีโรงเรียนของวัด	13	17.11
2.5 ส่งเสริมให้โรงเรียนของวัดเปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	10	13.16
รวม	76	100.00

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก	ความถี่	ร้อยละ
3. <u>ด้านการสงเคราะห์</u>		
3.1 จัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำงานสงเคราะห์เต็มเวลา	18	27.69
3.2 สรรวจจำนวนสัตบุรุษที่ต้องการความช่วยเหลือ	15	23.08
3.3 ให้บาทหลวงออกเยี่ยมเยียนสัตบุรุษเพื่อให้กำลังใจ	13	20.00
3.4 จัดให้มีการส่งเสริมอาชีพ	10	15.38
3.5 จัดให้มีกองทุนแก่ผู้ยากจนในเขตวัด	9	13.85
รวม	65	100.00

จากตาราง 16 แสดงว่า สมาชิกสภาอภิบาลวัดให้ข้อเสนอแนะต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกใน 3 ด้าน คือ

ด้านศาสนา ควรปลูกฝังความศรัทธาแก่เยาวชนให้มากขึ้น มีความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.14 รองลงมา คือควรชี้แนะให้สัตบุรุษเข้าใจถึงบทบาทของตนต่อวัด คิดเป็นร้อยละ 21.84 จัดให้มีการอบรมด้านศาสนา ร้อยละ 20.69 บาทหลวงควรออกเยี่ยมเยียนสัตบุรุษ ร้อยละ 19.54

ด้านการศึกษา จัดหาทุนจากส่วนกลาง มีความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.63 รองลงมาคือ จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัดโรงเรียนและสัตบุรุษ ร้อยละ 22.37 ชี้แนะให้สัตบุรุษเห็นความสำคัญของการศึกษา ร้อยละ 19.74 จัดให้มีโรงเรียนของวัด 17.11

ด้านการสงเคราะห์ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำงานสงเคราะห์เต็มเวลา มีความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.69 สรรวจจำนวนสัตบุรุษที่ต้องการความช่วยเหลือ ร้อยละ 23.08 ให้บาทหลวงออกเยี่ยมเยียนสัตบุรุษเพื่อให้กำลังใจ 20.00 จัดให้มีการส่งเสริมอาชีพ ร้อยละ 15.38

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในกิจกรรมด้านศาสนา ด้านการศึกษา และด้านการสงเคราะห์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ อายุวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิวัด และเขตที่ตั้งวัด
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลจากการศึกษาจะทำให้ทราบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดต่อการให้บริการในชุมชนของวัดคาทอลิก ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เพื่อเป็นแนวทางให้สมาชิกสภาอภิวัดได้ปฏิบัติงานด้านบริการชุมชนให้มากขึ้น
2. ผลจากการศึกษาจะเป็นข้อมูลให้แก่หน่วยงานคาทอลิกที่เกี่ยวข้องทราบถึงปัญหา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานด้านบริการชุมชนของวัดคาทอลิก เพื่อเป็นแนวทางให้การสนับสนุนช่วยแก้ไข้ปัญหาเพื่อให้เป็นผลในการพัฒนาชุมชนคาทอลิกต่อไป

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. สมาชิกสภาอภิวัดที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน
2. สมาชิกสภาอภิวัดที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน
3. สมาชิกสภาอภิวัดที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน

4. สมาชิกสภาอภินาถวัดที่มีประสบการณ์ในด้านแห่งสมาชิกสภาอภินาถวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน

5. สมาชิกสภาอภินาถวัดที่อยู่ในเขตที่ตั้งวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่สมาชิกสภาอภินาถวัดในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จำนวน 45 วัด เป็นบาทหลวง 63 องค์ ภราวาส 822 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างสำหรับบาทหลวงใช้ตามจำนวนประชากรคือ 63 องค์ ภราวาสกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มมัลติสเตจ 25 จากจำนวนประชากร ได้จำนวนภราวาส จำนวน 208 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 271 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบาทหลวงและสมาชิกสภาอภินาถวัดต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ใน 3 ด้านคือ ด้านศาสนา ด้านการศึกษา และด้านการสงเคราะห์ แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในด้านแห่งสมาชิกสภาอภินาถวัด และเขตที่ตั้งวัด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภินาถวัดต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ วัดการปฏิบัติใน 3 ด้าน คือ ด้านศาสนาจำนวน 13 ข้อ ด้านการศึกษาจำนวน 12 ข้อ และด้านการสงเคราะห์ จำนวน 12 ข้อ รวม 37 ข้อ ซึ่งวัดค่าความเชื่อมั่นได้ที่ระดับ 0.95

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดในเรื่องปัญหา และข้อเสนอแนะต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่ออธิการบดีมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงบาทหลวงเจ้าอาวาส ในการจัดเก็บข้อมูลจากสมาชิกสภาอภิบาลวัด จากนั้นผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามถึงบาทหลวงเจ้าอาวาสที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ระหว่างวันที่ 12 พฤศจิกายน - 20 ธันวาคม 2539 และขอรับกลับโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 244 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.04 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science) โดยได้จัดกระทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย และไม่ได้ปฏิบัติ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการแจกแจงค่าความถี่ และค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ใน 3 ด้านคือ ด้านศาสนา ด้านการศึกษา และด้านการส่งเสริมชีวิตด้วยการหาค่าเฉลี่ย (X) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกใน 3 ด้าน คือ ด้านศาสนา ด้านการศึกษา และด้านการส่งเสริมชีวิต จำนวนตามตำแหน่งหน้าที่ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิบาลวัด และเขตที่ตั้งวัด โดยใช้การทดสอบค่า t และวิเคราะห์ความแปรปรวนใช้ F-test ตามจำนวนกลุ่มตัวแปรอิสระ และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls Method)
5. วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะจากข้อความปลายเปิด ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และหาค่าความถี่ร้อยละ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ สรุปผลการศึกษาค้นคว้าที่สำคัญ ได้ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก

ความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย ($\bar{X} = 1.36$) เรียงลำดับ คือ ด้านศาสนา ($\bar{X} = 1.85$) ด้านการสงเคราะห์ ($\bar{X} = 1.35$) และด้านการศึกษา ($\bar{X} = 0.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านศาสนา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ($\bar{X} = 1.85$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.56$) คือ ชักชวนให้สัตบุรุษมาร่วมพิธีกรรมทางศาสนา (มิสซา) และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.11$) คือร่วมมือกับครูออกเยี่ยมสัตบุรุษตามบ้าน

1.2 ด้านการศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย ($\bar{X} = 0.82$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 1.82$) คือ จัดกองทุนการศึกษาแก่เด็กยากจน และที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 0.35$) คือ จัดให้มีสถานที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

1.3 ด้านการสงเคราะห์ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย ($\bar{X} = 1.35$) ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 1.94$) คือ ให้ประชาชนเข้าใช้สถานที่ของวัดในการจัดงานรื่นเริงหรืองานประเพณี และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 0.52$) คือ จัดให้ที่พักสำหรับคนชรา

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก จำแนกตามตัวแปร คือตำแหน่งหน้าที่ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิบาลวัดและเขตที่ตั้งวัด

2.1 สมาชิกสภาอภิบาลวัดที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวมทั้ง 3 ด้าน และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2.2 สมาชิกสภาอภิมาลวัดที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวมทั้ง 3 ด้าน และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

2.3 สมาชิกสภาอภิมาลวัดที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยรวมทั้ง 3 ด้าน และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

2.4 สมาชิกสภาอภิมาลวัดที่มีประสบการณ์ในด้านหนึ่งสมาชิกสภาอภิมาลวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการศึกษา และด้านการสงเคราะห์แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 สมาชิกสภาอภิมาลวัดที่อาศัยในเขตที่ตั้งวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกโดยส่วนรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา และด้านการสงเคราะห์แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านศาสนา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิมาลวัดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก

3.1 ด้านศาสนา ประสบปัญหาเกี่ยวกับสัตบุรุษมาร่วมพิธีกรรมทางศาสนา (มิสซา) น้อย เพราะต้องออกไปทหาหากิน คิดเป็นร้อยละ 20.61

ข้อเสนอแนะด้านศาสนา ได้แก่ การปลูกฝังความศรัทธาแก่เยาวชนให้มากขึ้น ควรชี้แนะให้สัตบุรุษเข้าใจถึงบทบาทของตนต่อวัด จัดให้มีการอบรมด้านศาสนา บทบาทหลวงควรออกเยี่ยมเยียนสัตบุรุษ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานของสังฆมณฑลให้ส่งบุคลากรมาช่วยในบางโอกาส และจัดส่งสัตบุรุษเข้าศึกษาในสถาบันศาสนา

3.2 ด้านการศึกษา ประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดงบประมาณในการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 27.03

ข้อเสนอแนะด้านการศึกษา ได้แก่ จัดหาทุนจากส่วนกลาง จัดให้มีกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัด โรงเรียนและสัตบุรุษ ชี้แนะให้สัตบุรุษเห็นความสำคัญ ของการศึกษา จัดให้มีโรงเรียนของวัดและส่งเสริมให้โรงเรียนของวัดเปิดสอนถึงระดับมัธยม ศึกษาตอนปลาย

3.3 ด้านการสงเคราะห์ ประสพปัญหาเกี่ยวกับขาดผู้รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 25.30

ข้อเสนอแนะด้านการสงเคราะห์ ได้แก่ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำงาน สงเคราะห์เต็มเวลา สืบรวจจำนวนสัตบุรุษที่ต้องการความช่วยเหลือและจัดให้มีกองทุนแก่ ผู้ยากจนในเขตวัด

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดต่อการให้บริการชุมชนของ วัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏประเด็นที่ควรนำมา อภิปรายได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวม อยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย ($\bar{X} = 1.36$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภรรยาต้องออกไปทำงานหาเงินทุกวัน และส่วนใหญ่มักจะไปทำงานต่างถิ่น คงเหลือเพียงคนชราและเด็กอยู่บ้าน ทำให้ผู้ที่มาใช้บริการบริการชุมชนของวัดคาทอลิกมีจำนวนน้อย นอกจากนั้นอาจเป็นเพราะว่า ภรรยาต้องขาดความเข้าใจในหลักปฏิบัติทางศาสนา บาทหลวงขาดความกระตือรือร้นในการแพร่ธรรม บาทหลวงมีจำนวนไม่เพียงพอ และขาดผู้รับผิดชอบในการให้บริการชุมชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของบาทหลวงและสมาชิก สภาอภิวัดต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก ด้านที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านศาสนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ($\bar{X} = 1.85$) และด้านที่ปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย ($\bar{X} = 0.82$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกวัด คาทอลิกจะต้องมีโรงเรียนควบคู่ไปด้วย ดังนั้นการให้บริการด้านการศึกษาจึงเป็นหน้าที่ของ

โรงเรียน วัดมืบทบาททางการศึกษาโดยการหาทุนมาสนับสนุนโรงเรียน (พิสมัย ตั้งหนูสุข. 2523 : 158) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด เพ็งอุดม (2535 : 85 - 86) ได้ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชนในด้านการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะในปัจจุบันบทบาทของวัดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาได้ลดบทบาทลง เนื่องจาก รัฐเป็นผู้จัดการศึกษาเองโดยเฉพาะการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน บทบาทของพระสงฆ์จึงเปลี่ยนไปในลักษณะให้การสนับสนุน ร่วมมือกับชาวบ้านในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิมหาวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของ วัดคาทอลิก ใน 3 ด้าน คือ ด้านศาสนา ด้านการศึกษา ด้านการสงเคราะห์ตามตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

2.1 ตำแหน่งหน้าที่ พบว่า สมาชิกสภาอภิมหาวัดมีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งบาทหลวงและฆราวาส ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นฆราวาสจะมีการประชุมร่วมกันอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับงานหรือปัญหาต่าง ๆ ของวัดให้สมาชิก ร่วมกันศึกษาพิจารณาและลงมติแก้ไข

2.2 อายุ พบว่า สมาชิกสภาอภิมหาวัดที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกสภาอภิมหาวัด เห็นว่าการปฏิบัติกิจกรรมด้านศาสนา ด้านการศึกษา และด้านการสงเคราะห์เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และทางวัดมิได้บริการกิจกรรมเหล่านี้เพียงลำพัง แต่ได้ร่วมมือและปรึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นอายุต่างกันจึงไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นในการปฏิบัติงานด้านการบริการชุมชนของวัด ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ สถาพร วนานุวัช (2516 : 119 - 120) ได้ศึกษาแรงจูงใจที่ทำให้พระภิกษุและสามเณรเข้าร่วมในการพัฒนาชุมชนของอำเภอแก่งคอยพบว่า พระภิกษุและสามเณรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมีทัศนคติของการเป็นผู้นำในการพัฒนาแตกต่างกัน สาเหตุเนื่องจากความแตกต่างด้านอายุ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกศลย์ ตั้งใจ (2533 : 107) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านอายุของพระสงฆ์ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

2.3 วุฒิการศึกษา สมาชิกสภาอภินาถวัด ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการประชุมสภาอภินาถวัดแต่ละครั้งจะมีรายงานและชี้แจงผลการปฏิบัติงานให้ที่ประชุมรับทราบ กอปรกับสมาชิกสภาอภินาถวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีวุฒิการศึกษาใกล้เคียงกัน คือต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 49.20 และระดับปริญญาตรี ร้อยละ 50.80 ดังนั้นสมาชิกสภาอภินาถวัดที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน จึงมีโอกาสที่จะได้รับรู้ในเรื่องการบริการชุมชนของวัดเท่าเทียมกัน

2.4 ประสพการณ์ในด้านแห่งสมาชิกสภาอภินาถวัด สมาชิกสภาอภินาถวัดที่มีประสพการณ์ในด้านแห่งสมาชิกสภาอภินาถวัดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่าทางสภาอภินาถวัดจะมีการแจ้งให้สัตบุรุษทราบถึงผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของวัดเป็นระยะ ๆ โดยผ่านทางสิ่งพิมพ์ของวัดหรือการประกาศแจ้งของบาทหลวงเจ้าอาวาส สัตบุรุษจึงได้รับรู้ถึงงานของวัดอยู่เสมอ และเมื่อจะมีการโยกย้ายบาทหลวงไปวัดอื่น ๆ บาทหลวงก็จะมีการมอบหมายและศึกษางานของวัดนั้นก่อนที่จะเข้าไปพำนักประจำวัด ทำให้บาทหลวงและฆราวาสที่เพิ่งเข้าเป็นสมาชิกสภาอภินาถวัดและผู้ที่มีประสพการณ์การเป็นสมาชิกสภาอภินาถวัดอยู่แล้ว มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกสภาอภินาถวัดที่มีประสพการณ์ในด้านแห่งสมาชิกสภาอภินาถวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนด้านศาสนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสมาชิกสภาอภินาถวัดที่มีประสพการณ์ในด้านแห่งสมาชิกสภาอภินาถวัดต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นด้านศาสนาอยู่ในระดับการปฏิบัติ สูงกว่าผู้ที่มีประสพการณ์มากกว่า 5 ปี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกสภาอภินาถวัดที่มีประสพการณ์ในด้านแห่งมากกว่า 5 ปี อาจจะเห็นว่าการให้บริการชุมชนในด้านศาสนาควรจะให้บริการมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หรืออาจเป็นเพราะว่ามีประสพการณ์ในการให้บริการด้านนี้มาก่อน ทำให้เกิดความเคยชินต่อสภาพการบริการเหล่านี้ จึงทำให้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับต่ำกว่าสมาชิกสภาอภินาถวัดที่มีประสพการณ์ต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ เจียมพงษ์ วงศ์ธรรม (2519 : 103 - 105) ที่ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาสังคม พบว่า พระสงฆ์จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ สูงขึ้นตามจำนวนพรรษาที่บวช

2.5 เขตที่ตั้งวัด สมาชิกสภาอภิมหาวิทยาลัยในเขตที่ตั้งวัดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา และด้านการสงเคราะห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านศาสนาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในเขตปริมณฑลหรือสังคมชนบท วัดคาทอลิกเป็นศูนย์กลางของชุมชน สัตบุรุษมีความเชื่อและศรัทธาอีกทั้งยังมีโรงเรียนของวัด มีกลุ่มกิจการของวัดที่จะคอยให้ความช่วยเหลือสัตบุรุษที่มีปัญหาเดือดร้อน วัดมีอาณาบริเวณกว้างขวาง สะอาด ร่มรื่น อีกทั้งบาทหลวงยังมีความใกล้ชิดกับสัตบุรุษ ทำให้ทราบถึงปัญหา และความต้องการของชุมชน ดังนั้นจึงทำให้การบริการชุมชนได้ผลสำเร็จมากกว่าวัดที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เพราะว่าวัดคาทอลิกในกรุงเทพฯ นั้น มีอาณาบริเวณพื้นที่จำกัด สัตบุรุษไม่มีเวลามาพบปะกับพระสงฆ์หรือสัตบุรุษด้วยกันเพราะต่างก็มีงานทำหากิน อีกทั้งมีสถานและหน่วยงานอื่นที่สัตบุรุษในกรุงเทพฯ สามารถจะพึ่งพาได้ บาทหลวงในวัดคาทอลิกกรุงเทพฯ หากจะออกเยี่ยมเยียนสัตบุรุษก็ต้องออกเยี่ยมเวลาเย็นหรือค่ำ ซึ่งก็เป็นเวลาไม่เหมาะสมที่บาทหลวงจะปฏิบัติเช่นนั้น สัตบุรุษกับบาทหลวงจะได้พบกันก็เฉพาะเวลาที่มาร่วมพิธีทางศาสนา (มิสซา) เท่านั้น หลังพิธีต่างก็แยกย้ายกันกลับบ้าน ทำให้การให้บริการชุมชนปฏิบัติได้น้อย ส่วนด้านศาสนาที่ไม่แตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจากว่าศาสนาคาทอลิกมีกฎหมายพระศาสนจักรที่กำหนดไว้ว่า วัดคาทอลิกเป็นกลุ่มคริสตชนที่บาทหลวงเจ้าอาวาสจะต้องดูแลเอาใจใส่ ให้กลุ่มคริสตชนนี้สามารถมีชีวิตฝ่ายจิตและชีวิตฝ่ายโลกที่สมบูรณ์ โดยร่วมมือกับบรรดามรณวาสินในวัดนั้น ดังนั้นวัดคาทอลิกจึงมีนโยบายและโครงการด้านศาสนาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อานาจ บัวศิริ (2528 : 76 - 80) ที่ศึกษาคุณสมบัติและบทบาทของเจ้าอาวาสวัดในพุทธศาสนาที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทยากจนในภาคเหนือ พบว่า บทบาทที่ได้รับความเห็นด้วยมากที่สุด คือการใช้สถานที่วัดเพื่อจัดการศึกษาอบรมให้ความรู้ด้านพุทธศาสนาแก่ประชาชนเป็นประจำทุกวันพระ และจัดบริเวณวัดให้ประชาชนได้เข้ามาทำจิตใจให้สงบ และด้านการบริการชุมชน เช่น งานสาธารณสุข งานโภชนาการ งานบริการข้อมูล และงานผลิตหนังสือ เพื่อส่งเสริมชีวิตและสังคม เป็นต้น แต่ก็ขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุภา นวกรรมิก (2529 : 224) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของที่ตั้งวัดกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน พบว่า กิจกรรมที่ทางวัดในเขตชนบทมีการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

มากกว่าวัดในเมือง คือ การบรรยายธรรม การแสดงปฐกถาธรรม การอบรมประชาชน และการสอนศีลธรรมในโรงเรียน

3. ความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิบาลวัด เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก

3.1 ด้านศาสนา ประสบปัญหาเกี่ยวกับสัตบุรุษมาร่วมพิธีกรรมทางศาสนา (มิสซา) น้อย เพราะต้องออกไปทํามาหากิน สัตบุรุษขาดความรู้ความเข้าใจด้านศาสนา บาทหลวงและสัตบุรุษขาดความกระตือรือร้นในการแพร่ธรรม บาทหลวงมีจำนวนไม่เพียงพอเยาวชนติดยาเสพติด และสัตบุรุษอยู่กระจัดกระจายจากวัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โดจิ โนสุ (2530 : 118) ได้ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณีในจังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของพระสงฆ์ในการพัฒนา ได้แก่ ปัจจุบันประชาชน โดยเฉพาะหนุ่มสาวมีความสนใจพิธีกรรมน้อย เด็กและเยาวชนไม่ค่อยให้ความสนใจต่อการศึกษาพุทธศาสนาพระสงฆ์และประชาชนไม่มีความกระตือรือร้นในการเผยแพรธรรมะ

ข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาอภิบาลวัด ได้แก่ ควรปลูกฝังความศรัทธาแก่เยาวชนให้มากขึ้น ควรชี้แนะให้สัตบุรุษเข้าใจถึงบทบาทของตนต่อวัด จัดให้มีการอบรมด้านศาสนา บาทหลวงควรออกเยี่ยมเยียนสัตบุรุษ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานของสังคมพลให้ส่งบุคลากรมาช่วยในบางโอกาส และจัดส่งสัตบุรุษเข้าศึกษาในสถาบันศาสนา

3.2 ด้านการศึกษา ประสบปัญหาเกี่ยวกับ ขาดงบประมาณในการดำเนินการ ขาดการประสานงานระหว่างวัดกับโรงเรียน ขาดการสำรวจความต้องการด้านการศึกษา โรงเรียนของวัดมีบุคลากรจำกัด ขาดการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน และประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภา นวกรรมิก (2529 : 216) พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นปัญหาระดับมาก ได้แก่ การขาดทุนทรัพย์เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษา ขาดบุคลากรมาช่วยทำงานและขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และชาวบ้านขาดความสนใจ

ข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาอภิบาลวัด ได้แก่ จัดหาทุนจากส่วนกลาง จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัด โรงเรียนและสัตบุรุษ ชี้แนะให้สัตบุรุษเห็นความสำคัญของการศึกษา จัดให้มีโรงเรียนของวัด และส่งเสริมให้โรงเรียนของวัดเปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.3 ด้านการสงเคราะห์ ประสพปัญหาเกี่ยวกับ ขาดผู้รับผิดชอบ คนยากจะมีจำนวนมากทำให้การช่วยเหลือไม่ทั่วถึง ประชาชนไม่เห็นความสำคัญในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บาทหลวงขาดการเอาใจใส่สัตบุรุษ ขาดแคลนทุนทรัพย์ ผู้ที่ทำงานด้านสงเคราะห์ของวัดส่วนมากจะมีงานทำประจำอยู่แล้วทำให้การทำงานไม่ได้ผลเท่าที่ควร และประชาชนไม่ยอมช่วยเหลือตนเองคอยแต่จะให้ทางวัดช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โคจิ โนสุ (2530 : 118) พบปัญหาและอุปสรรคด้านการสงเคราะห์ ได้แก่ วัดบางวัดมีสถานที่และสิ่งของที่จะให้ประชาชนยืมจำกัด ขาดทุนทรัพย์เพื่อใช้จ่ายในการสงเคราะห์ประชาชน และขาดความร่วมมือระหว่างวัดกับวัด

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลจากการศึกษาวิจัย ความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ไว้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกอยู่ในระดับปฏิบัติน้อย ดังนั้นสมาชิกสภาอภิวัด ควรมีการพิจารณาเพิ่มบทบาทของวัดในการให้บริการชุมชน
2. บาทหลวงควรออกเยี่ยมเยียนสัตบุรุษมากขึ้น เพื่อจะได้รับทราบถึงปัญหาในการดำรงชีวิต และเป็นกำลังใจ
3. ควรให้ฝ่ายการสงเคราะห์ของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ได้ออกสำรวจภาคสนามไปยังวัดต่าง ๆ เพื่อหาข้อมูลความต้องการของสัตบุรุษ
4. ฝ่ายการปกครองวัดของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ควรจัดให้มีการพบกันระหว่าง บาทหลวงและสมาชิกสภาอภิวัดของทุกวัด เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและจัดทำโครงการเพื่อการบริการชุมชนของวัด
5. วัดควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้สัตบุรุษ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนมีความสนใจในคริสตศาสนา โดยจัดประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพื่อสัตบุรุษจะได้เข้าใจและให้การสนับสนุนกิจการของวัด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในสังฆมณฑลอื่นทั่วประเทศไทย
2. ควรศึกษาถึงกิจกรรมของวัดคาทอลิก ซึ่งจะเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของคริสตศาสนิกชนคาทอลิก
3. ควรศึกษาความต้องการของประชาชนที่มีต่อการบริการชุมชนของวัดคาทอลิก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การศาสนา, กรม. รายงานการศาสนา 2537. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2538.
- โกศลย์ ตั้งใจ. การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในเขตจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533. อัดสำเนา.
- เจียมพงษ์ วงศ์ธรรม. บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาสังคม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519.
- จักรสมาลัย กบิลสิงห์. ศาสนาคริสต์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ดาไล ลามะ. "การช่วยเหลือฝ่ายจิตใจแก่ความก้าวหน้าทางสังคม," ขวาล. 27 : 11 - 20 ; เมษายน - มิถุนายน 2527.
- โดจิ โนสุ. บทบาทของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาสังคม : ศึกษาเฉพาะกรณีในจังหวัดสงขลา. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530.
- ถนัด ม่วงมณี. คู่มือสอบบรรจุเข้ารับราชการพนักงานเทศบาลระดับ 3 - 4. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- ธีรพล กอบวิทยากุล. สามเณรลัย์ (บ้านเณร) ในประเทศไทย (มัสซังสยาม). สารนิพนธ์ ศศ.บ. นครปฐม : วิทยาลัยแสงธรรม, 2535. อัดสำเนา.
- ปฏิทินคาทอลิก. กรุงเทพฯ : การพิมพ์คาทอลิก, 2540.
- "ประชุมพงศาวดาร ฉบับองค์การค้าคุรุสภา เล่มที่ 15 ภาคที่ 27," พงศาวดารเรื่องฝรั่งเศสกับไทย. กรุงเทพฯ : ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์, 2506.
- ปรีชา จินตเสรีวงศ์. แนวทางการพัฒนาสังคมของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย. นครปฐม : วิทยาลัยแสงธรรม, 2531.
- _____. รายงานการวิจัยทัศนคติของกรรมการสภาอภิมลระดับวัดต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทในอุดมคติของบาทหลวง. นครปฐม : วิทยาลัยแสงธรรม, 2535.

- ปรีชา ดิลกวิไลสิทธิ์. การเปลี่ยนแปลงกระบวนการสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก ในทางที่
เอื้อต่อการพัฒนาและการตอบสนองของนักศึกษาวิทยาลัยแสงธรรม. ปริญญาโท
กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.
อัสสัมชัญ.
- พรประภา กิจโกศล. "บทบาทและผลได้ต่อการพัฒนาชนบทของพระสงฆ์ : ศึกษาเฉพาะ
กรณีบ้านโนนเมือง อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา," รวมบทความวิจัย
ผลงานวิจัยทางการศึกษานอกโรงเรียน ปี พ.ศ. 2531 - 2536. กรุงเทพฯ :
กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2537.
- พิสมัย ตั้งทุนสุข. การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของพระภิกษุสงฆ์และพระสงฆ์คาทอลิกที่มีต่อ
ชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลปากช่อง อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา.
วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2523. อัสสัมชัญ.
- มีเรียบ กิจเจริญ. "มหัศจรรย์ที่พระเป็นเจ้าของเจ้าทรงกระทำ," ใน สารอักษรสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.
1(2) : 55 ; พฤศจิกายน 2533.
- รอบ รักษาพรหมณี. "บทบาทของพระสงฆ์ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดนครศรีธรรมราช," รวมบทความวิจัยทางการศึกษานอกโรงเรียน
ปี พ.ศ. 2531 - 2536. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2537.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. สถิติวิทยาทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช,
2524.
- สมคิด เพ็งอุดม. การศึกษามหาวิทยาลัยของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาชุมชน ตามพระคัมภีร์ของ
พระสงฆ์และเจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทยระดับตำบลในจังหวัดสมุทรสงคราม.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2535. อัสสัมชัญ.
- สมบัติ ปลายน้อย. ชาวต่างชาติในประวัติศาสตร์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
รวมสาส์น, 2538.
- สัจจชัย สัจจวานิช. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา อาญา 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.

- สุภา นวกรรมิก. การสำรวจกิจกรรมของพระสงฆ์ในภาคคณะสงฆ์ 2 เกี่ยวกับการศึกษา
นอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2528. อัดสำเนา.
- สุภาพร วนานวัช. แรงจูงใจที่ทำให้พระภิกษุและสามเณรร่วมในการพัฒนาชุมชนอำเภอ
แก่งคอย จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2516. อัดสำเนา.
- อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. "การบริหารงานของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ," ใน สารอัคร
สังฆมณฑลกรุงเทพฯ. 1(2) : 47 ; พฤศจิกายน 2533.
- _____. ข้อกำหนดของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.,
2539.
- อำนาจ บัวศิริ. คุณสมบัติและบทบาทของเจ้าอาวาสในพระพุทธศาสนาที่เอื้อต่อการพัฒนา
ชนบทยากจนในภาคเหนือ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรรมการศาสนา, 2528.
- Echlin, S.J. and Edward P. The Priest as Preacher Past and Future
Theology Today Series. Cork and Dublin : A Mercier
Paperback, 1973.
- Wuerl, Donald W. The Catholic Priesthood Today. Chicago :
Franciscan Herald Press, 1976.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถาม

การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาอภิมหาวัดต่อการให้บริการชุมชนของ
วัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบาทหลวงและสภาอภิมหาวัด ต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในกิจกรรมด้านศาสนา ด้านการศึกษา และด้านการสงเคราะห์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบาทหลวง และสภาอภิมหาวัดที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบาทหลวงและสภาอภิมหาวัดเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน

- ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
- ตอนที่ 3 ปัญหา และข้อเสนอแนะต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่งปัจจุบัน

[] บาทหลวง

[] ขรวาาส

() จากการเลือกตั้ง

() ตัวแทนนักบวชของวัด

() ตัวแทนจากกลุ่มกิจกรรมของวัด

() จากการแต่งตั้งของบาทหลวงเจ้าอาวาส

2. อายุของท่านในขณะนี้

[] ต่ำกว่า 25 ปี

[] 25 - 35 ปี

[] 35 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

[] ต่ำกว่าปริญญาตรี

[] ปริญญาตรีขึ้นไป

4. ประสบการณ์ในตำแหน่งสมาชิกสภาอภิบาลวัด

[] ต่ำกว่า 5 ปี

[] 5 ปีขึ้นไป

5. ที่ตั้งวัด

[] ในกรุงเทพมหานคร

[] ในเขตปริมณฑล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

คำชี้แจง

ข้อความต่อไปนี้ เป็นกิจกรรมที่วัดของท่านจัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่ประชาชนในชุมชน ขอให้พิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วตัดสินใจว่าวัดของท่านปฏิบัติกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ระดับการปฏิบัติ" ซึ่งกำหนดให้ดังนี้

- มาก หมายถึง วัดได้จัดกิจกรรมให้บริการชุมชนเป็นประจำสม่ำเสมอ
- ปานกลาง หมายถึง วัดได้จัดกิจกรรมให้บริการชุมชนเป็นบางครั้งคราว
- น้อย หมายถึง นาน ๆ จะจัดกิจกรรมสักครั้ง
- ไม่ได้ปฏิบัติ หมายถึง ไม่ได้ดำเนินการเลย

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	ระดับการปฏิบัติ				สำหรับผู้วิจัย
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้ปฏิบัติ	
		3	2	1	0	
	<u>ด้านศาสนา</u>					
1	จัดให้มีการสอนคำสอนแก่เด็กและเยาวชน					
2	จัดอบรมและให้ความรู้ด้านคำสอน					
	แก่สัตบุรุษ					
3	ชักชวนให้สัตบุรุษมาร่วมพิธีกรรมทางศาสนา					
	(มิสซา)					
4	จัดส่งเสริมกระแสรียกแก่เด็กและเยาวชน	...				
5	จัดอบรมเรื่องเพศศึกษาแก่หนุ่มสาวและ					
	คู่สมรส					

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	ระดับการปฏิบัติ				สำหรับผู้วิจัย
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้ปฏิบัติ	
		3	2	1	0	
6	ร่วมมือกับโรงเรียนจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา					
7	จัดนิทรรศการส่งเสริมความเชื่อและความศรัทธา					
8	ร่วมมือกับครูออกเยี่ยมสัตบุรุษตามบ้าน ..					
9	จัดอบรมหรือสัมมนาเพื่อส่งเสริมศาสนาสัมพันธ์					
10	จัดให้มีสิ่งพิมพ์ด้านศาสนา เพื่อการศึกษาหาความรู้					
11	ให้ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด					
12	จัดกิจกรรมเพื่อเสริมความสามัคคีระหว่างสัตบุรุษ เช่น กีฬาหมู่บ้าน จัดรถไปร่วมฉลองวัด เป็นต้น					
13	เชิญบาทหลวงจากต่างวัดมาเทศน์ในโอกาสต่าง ๆ					

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	ระดับการปฏิบัติ				สำหรับผู้วิจัย
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้ปฏิบัติ	
		3	2	1	0	
	<u>ด้านการศึกษา</u>					
1	เชิญหน่วยงานของราชการมาอบรมชี้แจงให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา					
2	จัดกองทุนการศึกษาแก่เด็กยากจน					
3	ร่วมมือกับโรงเรียนของวัดจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น					
4	จัดการอบรมด้านอนามัยและสาธารณสุขเบื้องต้น					
5	ให้ประชาชนเข้าใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียนของวัด					
6	ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของบ้านเรือน					
7	เชิญวิทยากรที่มีความรู้ด้านการปกครองมาให้ความรู้ทางด้านกฎหมายและการปกครองแก่ประชาชน					
8	จัดประกวดเยาวชนดีเด่น					
9	จัดประกวดครอบครัวดีเด่น					
10	จัดให้มีสถานที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน					

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	ระดับการปฏิบัติ				สำหรับผู้วิจัย
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้ปฏิบัติ	
		3	2	1	0	
11	จัดฝึกอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานราชการ					
12	จัดฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นให้แก่ประชาชนที่สนใจ					
	<u>ด้านการสงเคราะห์</u>					
1	ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนเมื่อเกิดน้ำท่วม ไฟไหม้ หรือภัยพิบัติอื่น					
2	จัดให้มีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่มาให้บริการรักษาพยาบาลทุกเดือน					
3	จัดให้มีสถานที่เลี้ยงเด็กกลางวัน					
4	จัดให้ที่พักสำหรับคนชรา					
5	จัดให้มีอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และเงินทุนแก่คนยากจน					
6	ให้ประชาชนเข้าใช้สถานที่ของวัดในการจัดงานรื่นเริงหรืองานประเพณี ..					
7	จัดสถานที่ของวัดให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ					
8	ให้ประชาชนใช้สนามกีฬาของวัด					

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการชุมชนของวัด	ระดับการปฏิบัติ				สำหรับผู้วิจัย
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้ปฏิบัติ	
		3	2	1	0	
9	จัดให้มีสหกรณ์เพื่อการออมทรัพย์ (เครดิตยูเนียน)					
10	พัฒนาสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน					
11	ให้ชุมชนยืมวัสดุอุปกรณ์ไปใช้ในกิจกรรม ของชุมชน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่ง เครื่องเสียง เป็นต้น					
12	จัดหาแรงงานให้กับเจ้าของกิจการ					

ตอนที่ 3 ปัญหา และข้อเสนอแนะต่อการให้บริการชุมชนของวัดคาทอลิก

คำชี้แจง โปรดเขียนความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ท่านมีต่อการให้บริการชุมชน
ของวัดของท่าน

1. ด้านศาสนา

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการสงเคราะห์

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่าน

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1. รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
2. บาทหลวงประทีป กิริติพงศ์	เจ้าอาวาสวัดพระวิสุทธิวงส์ อำเภอสาธุการ
จังหวัดปทุมธานี
3. นางสาวกมล สุริยะพงศ์ประไพ	หัวหน้าฝ่ายจริยศึกษา โรงเรียนนักบุญเบโตร
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวสมสมัย เหลืองศิริพงษ์
วันเดือนปีเกิด	29 มิถุนายน 2502
สถานที่เกิด	ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 12 หมู่ 1 ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	บรรณารักษ์ ห้องสมุดศูนย์ฝึกอบรมงานอภิบาล "บ้านผู้หว่าน" จังหวัดนครปฐม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์ฝึกอบรมงานอภิบาล "บ้านผู้หว่าน" 2/4 หมู่ 6 ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2518	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนนักบุญเปโตร จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2520	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนอานวยศิลป์ ธนบุรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2527	ค.บ. (บรรณารักษศาสตร์) จากวิทยาลัยครูนครปฐม จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2540	กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร